

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 11.

V Ljubljani, dne 16. marca 1911.

Leto XXIV.

Liberalni romarji.

Letos praznujeta dve evropski državi štiridesetletnico svojega obstoja: Ko so dne 20. septembra 1871 vojaki kralja Viktorja Emanuela udrli v papeževo mesto Rim in ga osvojili, se je rodila zedinjena Italija. V Verzalju na Francoskem se je pa po zmagi nemške armade nad Francozi pruski kralj Viljem proglasil v zboru nemških knezov za nemškega cesarja in takrat se je začelo nemško cesarstvo. Štirideset let ne pomeni niti v življenju posameznega človeka nič posebnega; v življenju cele države je pa ta doba tako majhna, da se o nji komaj govoriti da. Ze zavoljo tega je praznovanje štiridesetletnega državnega obstoja čudno in samo na sebi smešno. Ali se hoče mar s tem povedati, da so države v sedanjem času še bolj izpremenljive kakor življenje posameznih ljudi? Na tem je res mnogo resnice, toda potem bi taka štiridesetletnica ne pomenjala posebne slovesnosti, marveč bi morala biti združena s strahom za bodočnost.

Nemci so toliko pametni, da svoje štiridesetletnice ne bojnajo po celem svetu. Doma bodo pač za male in velike otroke napravili nekaj semajnih dni in z besedo in pijačo zabelili svoje spomine, druge nesreče pa ne bo pri tem. Vkljub temu, da je nemško cesarstvo res silovito napredovalo, odkar se je ustanovilo, vkljub svoji veliki moči na svetu se bodo vendarle omejili na slavnosti v domači hiši in ne vabijo vseh ljudi k svojim zabavam.

Lah je seveda drugačen. S predrzno vsiljivostjo zahteva takorekoč laška liberalna in svobodomiselna javnost, naj pridejo vsi cesarji, kralji in drugi velemožje poklonit se letos v Rim zedinjeni Italiji in počastit ogromni

spomenik, ki se bo Viktorju Emanu-elu I. v spomin odkril meseca septembra letošnjega leta. In kar je še najbolj čudno: za ta romanja bobna vse liberalno časopisje celega sveta in vse liberalne stranke povdarjajo, kakor bi se sploh niti misliti ne moglo, da bi se upal kdo upirati. In kar je še najbolj čudno: tudi avstrijski liberalni časopisi brez izjeme in avstrijske liberalne stranke — liberalni nemški poslanci so že obljubili svoje romanje v Rim — gonijo lajno za laški šum. Da so slovenski liberalci med njimi, se umeva samo po sebi, ker je sploh ni na svetu neumnosti in ga ni izdajstva, ki bi pri njih ne dobilo vnetih zagovornikov. Socialna demokracija vseh krajev, tudi naša, mora biti seveda tudi poleg.

Človek se mora res prijeti za glavo, ko to vidi in sliši. Kadar se gre za to, da bi se avstrijska državna zavest poglobila in utrdila, kadar se gre za domačo avstrijsko misel, so liberalci navadno nasprotni; samo toliko se hinavsko krote, kolikor imajo strahu, da bi jim to ne škodovalo. Nikjer in nikoli pa še niso pokazali stotine te vneme za Avstrijo, ki jo imajo zdaj za štiridesetletnico zedinjene laške države.

Mi Avstrijci, ali celo mi avstrijski Slovani naj bi peli slavonspeve tisti laški državi, ki se je zvarila v sovraštvo do nas, ki se je rodila v najgrših spletkah in intrigah. Naši fantje so prelivali kri na laški zemlji. Lah je bil nebrojokrat tepen od naše armade. Bojevati se ni znal, pač pa je znal zadaj tako mešati, da je, čeravno tepen, vendarle zlezel kvišku s pomočjo tujih nasilnikov. Naših slovenskih rojakov nam je Lah utrgal do 60.000 z Benečijo in Lombardijo vred. Avstrija je zabila milijone v te zemlje in za plačilo ima samo zaničevanje. Mi naj bi proslavljali zedinjeno Italijo, katere velik del lačen

preži, kdaj bi nam utrgal naše Primorje in južne Tirole in komaj čaka, kdaj bi mogel z orožjem v roki planiti proti naši državi. Nemec se vkljub svoji oholosti hoče sam veseliti svoje štiridesetletnice, ki je v vseh ozirih neprimerno bolj častna in pomenljiva, nego laška. Nemec noče biti tako brezobziren, da bi s kakim vabilom spravljaj našo državo v zadrego, Lah pa seveda ne pozna nobene meje v svoji nadutosti in v soglasju z liberalci celega sveta ruje proti naši državi, ker se nihče naše vladarske družine ne bo udeležil rimske komedije, proti nemškemu cesarju, ki tudi noče romati v Rim in proti vsakemu, kdor se temu upira.

Vredno se je vprašati: Odkod ta čudna gorečnost za zedinjeno Italijo in njene Garibaldije? Odgovor je sila priprost: Ne liberalnim Lahom na Laškem, ne liberalnim Nemcem, Slovanom in drugim liberalcem pri nas in drugod ne gre prav nič za zedinjeno Italijo, marveč edino le za to, da bi ponižali in žalili papeža in z njim katoliško cerkev. Ob ti priliki se iznova vidi, kako trdna je veriga, ki veže vse liberalce in socialne demokrate v boju proti katoliški veri in cerkvi. Samo zato, da bi žalostili sivega starčka Pija X., ki v Rimu nima družega na svoji strani, nego svojo sveto pravico in svoje neomajno zaupanje v božjo Previdnost, se bodo zbirale čete iz vseh krajev sveta letošnje leto v Rimu. Ta dogodek naj vzdrami tudi nas katoličane, da bomo edini za svojo sveto reč pokazali nasprotnikom svojo trdno voljo, upirati se z vsemi silami sovražnim nakanam.

Krika bo, surovih napadov tudi, nečesa pa ne bo v Rimu pri svobodomiselnih komedijah letošnjega leta, in sicer mirne, nevzломne zavesti, da božja beseda ne izgubi svoje moči, in

da štiridesetletnica zedinjene Italije nima nobene primere z domala dvatisočletnim obstojem rimskega papeštva in z zagotovilo, da ga peklenska vrata ne bodo premagala.

Deželni zbor.

Za strogo nadzorsivo v zadrugah.

Posl. Piher je vložil sledeče vprašanje na deželnega glavarja: Deželni odbor je izdal izdatno denarno podporo za sirarsko zadrugo pri Stari Fužini v Bohinju v svrhu izboljšanja sirarstva in mlekarstva. Ker so pa razmere ondi zaradi slabega nadzorstva skrajno slabe, vprašajo podpisani, ali hoče gosp. deželni glavar izvesti strogo preiskavo?

Deželni glavar takoj odgovori in obljubi, da bo vprizoril strogo preiskavo in se bo tudi strogo postopalo proti tistim, ki so nerednost zakrivali. (Dobro! Dobro!)

Proti nagajivosti okrajnih glavarstev.

Dr. Krek in tovariši so vložili na dež. predsednika interpelacijo zaradi postopanja političnih oblasti proti društvenim dvoranam. Zadnji čas so začele politične oblasti za društvene dvorane uporabljati gledališki zakon. To je splošnemu napredku škodljivo, a tudi neutemeljeno, ker imajo omenjene dvorane z gledališči komaj kaj podobnosti. Rabijo se za shode, predavanja, tečaje, telovadbo in le redkokrat se priredi kaka predstava in še to le ob nedeljah in praznikih popoldne. Nevarnost za ogenj je v takih dvoranah manjša kakor je v kuhinji. Vzgojni pomen iger je velik in obilne žrtve za društvene dvorane kažejo zmisel našega ljudstva za kulturni napredek. Izobraževalno delo nima od političnih oblasti nobene podpore, pač pa se izkuša z nagajivim postopanjem naravnost onemogočiti vsak nadaljnji napredek. Vprašamo: ali hoče deželni predsednik natančno preiskati namen in pomen društvenih dvoran in domov v deželi in ukreniti, da se politične oblasti v posle, ki se jih nič ne tičejo, ne vmešavajo več na škodo uspešnemu izobraževalnemu delu.

Občinske naklade na pivo in žganje.

Dr. Pegan in tovariši stavijo na deželnega predsednika sledečo interpelacijo:

Občinski zastopi omejujejo žganje-pitje s tem, da pobirajo samostojno občinsko naklado za opojne pijače. S tem je olajšano tudi določeno breme posestnikov, ki plačujejo občutljivi in v bistvu krivični zemljiški davek. Nasprotnega mnenja je vlada, ki misli, da se sme pobirati naklada na opojne pijače le tam, kjer so doklade na direktne davke že tako visoke, da jih ljudje ne zmorejo več. Če tedaj občinski odbor tako dobro gospodari, da ima nizke

doklade na direktne davke, mora biti občina kaznovana s tem, da se ji ne dovoli pobiranja samostojne naklade na pivo in žganje. To se je pripetilo zadnji čas občinam Št. Jernej, Hirska Bistrica, Črmošnjice, Hruševka in Kaplja vas.

Vprašamo:

Kaj nagiblje c. kr. deželno vlado k tem izvanrednim za občine kvarnim odredbam? Ali hoče gospod deželni predsednik poskrbeti, da se v prihodnje dovoli občinam v vsakem slučaju pobiranje samostojne naklade na pivo in žganje v zakonito dopustnih merah?

Boj za nov lovski zakon.

Kmetijski stan že nestrpno pričakuje potrditve novega lovskega zakona, katerega so lansko leto naši poslanci navzlic hudemu nasprotovanju liberalnih in veleposestniških poslancev v deželnem zboru sklenili. Zaradi tega je načelnik naših poslancev

dr. Šusteršič

vprašal gospoda deželnega glavarja, kaj je vendar z lovskim zakonom, katerega vsa dežela tako željno pričakuje.

Deželni glavar odgovori, da je dobil pred štirimi dnevi dopis od deželnega predsednika, s katerim se naznanja, da ministrstvo sklenjenega zakona ni predložilo cesarju v potrjenje. Dopis izroči zapisnikarju dež. poslancu Demšarju, da ga prebere. (Dr. Šusteršič: To bi pa radi slišali! Drugi poslanci: Smo pa res radovedni!) Poslanec Demšar čita dopis, v katerem so navedeni razni pomisleki. Poslanci ga spremljajo z vzkliki ogorčenja. Dr. Šusteršič predlaga, da se prične o odgovoru vlade razprava. Predlog je bil sprejet in govoriti začne

dr. Šusteršič,

ki izvaja:

Iz dolgega dopisa gospoda poljedelskega (Klici: Zajčjega! Veselost!) ministra sledi z vso jasnostjo eno: da ima takozvani poljedelski minister, gospod baron Widmann, sicer silno skrb za zajca, prav nobene pa za poljedelca. (Klici: Tako je! Ogorčenje.) Videti je, da okoli tega ministra sedijo ljudje, ki poznajo zajca, ne poznajo pa ti gospodje kmeta! (Klici: Žalostno!)

Tisti minister, ki je to pisal, je jasno pokazal, da mu ni nič mar za poljedelca. (Ogorčenje vzkliki.) Žalostno je, da imamo danes v Avstriji poljedelskega ministra, ki ne ve, kako težko živi naš kmet, kako mu zajec dela občutno škodo, ministra, ki se namesto da bi branil in čuval koristi poljedelca, ki mu je izročen v varstvo, zavzema za zajca! In zato ne moremo nič drugega, kakor da ta odgovor vlade vzamemo na znanje z največjim ogorčenjem. (Klici: Tako je!)

Gospod poljedelski minister pravi, da bi se glede lovskega zakona rad z nami pogajal. Toda spričo srednjeveškega, nazadnjaškega in protiljudskega

duha, ki veje iz tega dopisa, izjavljamo, da je vsako pogajanje odveč! (Klici: Tako je!) Mi od temeljnega načela tega zakona, ki je v prid kmečkemu prebivalstvu, niti za las ne odnehamo! (Veliko odobravanje.) S temi načeli, to izjavljam slovesno, stojimo in pademo! (Klici: Bravo! Tako je!) Mi hočemo, da se zajec uniči, v kolikor občine to hočejo, če pa ministrstvo od svojega intrasingentnega stališča ne bo hotelo odnehati, potem bo imelo z nami odločen in neizprosni boj (Krek: Potem bomo preganjali zajca in Widmanna! Veselost.) in videli bomo, kdo bo v tem boju zmagal! (Viharno odobravanje.)

Še enkrat rečem: S takim ministrom, ki kaže tako sovražno stališče do kmeta, se mi glede bistvenih določb in temeljnih načel sploh ne pogajamo; ugoditi moremo vladi le v nekaterih nebitvenih točkah; zato predlagam:

Deželni zbor skleni:

Vladno stališče, nasprotujoče življenjskim interesom kmečkemu stanu, se vzame v ogorčenjem na znanje. (Odobravanje.) Nato navaja, v katerih točkah sme deželni odbor zakonski načrt izpremeniti ter mu naroči, da ga mora predložiti v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru.

Deželni zbor pa odklanja vsako pogajanje o ostalih bistvenih določbah svojega načrta, ki odgovarjajo življenjskim interesom dežele, v koji zavzema prvo mesto kmetijski stan. (Viharno ploskanje in vzklikovanje.)

Deželni predsednik

brani poljedelskega ministra proti napadom dr. Šusteršiča. češ, o poljedelskem ministru, četudi ima pomisleke proti lovskemu zakonu, se vendar ne more trditi, da zavzema kmetijskemu stanu sovražno stališče. (Klici: Ampak zajcu prijazno! Veselost.) Deželni predsednik neha z zagotovilo, da je njegova dolžnost braniti ministra. (Dr. Šusteršič: Težka dolžnost! Viharna veselost!)

Zasedanje zopet zaključeno.

Nato deželni predsednik naznani, da je zasedanje zaključeno in deželni glavar z zahvalo poslancem in deželnemu predsedniku sejo zaključil.

Volivcem kmečkih občin v sodnih okrajih:
Trebnje, Litijska, Višnja gora, Radeče, Mokronog in Žužemberk!

Dne 21. t. m. imate voliti novega deželnega poslanca.

Vaši zaupniki so se zjediniili na gospoda

IVANA VEHOVEC-A,

župana in posestnika v Žužemberku.

Drage volje Vam priporočamo njegovo izvolitev, ker vemo, da bo mož na svojem mestu.

Volivci! Kot zavedni pristaši Slovenske Ljudske Stranke idite dne 21. t. m. na volišče in oddajte svoje glasove **složno** za kandidata S. L. S., ki je gospod

IVAN VEHOVEC,

župan in posestnik v Žužemberku.

Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, dne 6. marca 1911.

Zvršilni odbor S. L. S.

Dr. Ivan Šusteršič,
tč. načelnik stranke.

× × ×

Volivci kmečkih občin v sodnih okrajih Trebnje, Litija, Višnjagora, Radeče, Mokronog in Žužemberk. Opozorjamo Vas, da dobro pazite na svoje legitimacije, ki jih je treba k volitvi seboj prinesiti (brez legitimacije ni mogoče voliti). **Pazite na glasovnice**, ki jih je treba izpolniti pravilno: Ivan Vehovec, župan v Žužemberku. Tudi pri tej volitvi je **volivna dolžnost in mora vsak voliti**. Zato vsi kot en mož na volišče za kandidata Slovenske Ljudske Stranke!

Političen pregled

AVSTRIJSKI DRŽAVNI ZBOR.

Avstrijska poslanska zbornica, ki je bila med zasedanjem delegacij prekinila s sejami, je zopet začela zborovati preteklo sredo dne 8. t. m. Dan prej so se zbrali ministri k posvetovanju, kaj naj terjajo od zbornice. Zlasti jim je šlo za — denar, obravnavali so, kako doseči več virov državnih dohodkov. Finančni minister dr. Majer hoče, da se zviša davek na žganje na 60 K od hl. Razpravljali so tudi, če bi bilo morda treba, zahtevati od zbornice še enkrat trimesečni začasni proračun, če bi zbornica pravočasno ne rešila rednega letnega proračuna za leto 1911. Čudno je bilo v zbornici dne 8. t. m. v dvoranah, kjer so mešetarili ministri z voditelji strank, kako naj deluje državni zbor. Poslanci so hoteli, naj se reši redni proračun meseca sušca že, vlada pa je hotela trimesečni začasni proračun ali pooblastilo, da sme najeti 76 milijonov kron. Načelniki strank niso bili zadovoljni z vlado, izjavljali so, da želijo kolikor mogoče hitro rešiti še ta mesec redni državni proračun. Binert pa je lepo zagotavljal načelnike strank, da nima nič proti temu, če reši zbornica hitro proračun, a da ni o tem prepričan, če ga bo zbornica res tudi rešila.

Nova brambna postava. Dne 4. sušca je govoril v delegaciji vojni minister ter glede na brambno postavo naglašal, da upa, da se nova postava glede brambe predloži v kratkem državnemu zboru, ki se bo lahko sam izjavil za tri ali dveletno vojaško službeno dobo. Vojna uprava pod gotovimi pogoji ne bo nasprotovala, če se izpusti takozvana »inteligentna skušnja«. V narodna vprašanja se armada ne bo vmešavala. Glede na prisiljen dvoboj, pravi minister, da se mora dati za razžaljeno čast zadoščenje, ki pa naj se ne da vedno s krvjo, a častnik mora brezpogojno dobiti zadoščenje. Veliko se je izboljšalo, a popolnoma odpraviti dvoboja ne kaže. (?)

Govori se že, da predloži vlada novi obrambni zakon, ki določa zlasti o dveletni vojaški prezenčni službi in reformi vojaškega kazenskega reda, že po Veliki noči obema državnima zborama, avstrijskemu in ogrskemu. Vlada hoče, da bi oba zbora rešila postavo obenem, da bi bil pred velikimi počitnicami že gotov.

Reforma društvenega zakona. Vlada je preteklo sredo predložila zakon glede izpremembe nekaterih določil dosedanje društvene postave; več o tem glej prilogo »Društvenik«.

Glede tega društvenega zakonskega načrta je govoril kot glavni govornik dr. Korošec in izvajal približno sledeče: V zbornici splošne in enake volivne pravice smo bili Slovenci prvi, ki smo zahtevali, naj se spremeni društvena postava. Življenje slovenskega ljudstva je tesno spojeno z razvojem društvenega življenja: Vse, kar so dosegli Slovenci, so dosegli po društvi. Pristaši slovenskega krščanskega socialnega programa simpatično (z dopadanjem) pozdravljajo, da se bodo smele tudi ženske udeleževati društvenega življenja. Vladni načrt zakona zahteva, da se mora izposlovati dovoljenja za ustanovitev društva. A za državne koristi bi zadoščalo, če bi naznanila društva po svoji ustanovitvi oblasti svoj obstoj. Govornik graja, ker vsebuje vladni zakonski načrt omejitve pravic mladoletnih in ker se omogočuje, da oblast lahko razpusti društva, »če so nevarna skupnosti«. Tako besedilo se lahko izrablja do največje nejasnosti. Govornik kaže in opozarja kot »krasen« primer slučaj »Slovenskega katoliškega političnega društva na Koroškem«, ki ga je razpustil koroški deželni predsednik, ki je smatral državni nevarno to, ker je društvo izvedlo zasebno ljudsko štetje! Država tako strogo nadzoruje po svojih političnih oblasteh dogodke v društvi, ki jih že itak prinašajo časniki in hoče obdržati to nadzorstvo, toda ona nima nobene oblasti nad dogovori, ki jih sklenejo razni karteli, ki globoko segajo v gospodarsko življenje! Dr. Korošec izjavi,

da se hoče zavzeti njegova stranka za vse, kar bo omogočilo, da se bo društveno življenje razvijalo svobodnejše. Govor je zbornica splošno odobraval in živahno pritrjevala. — V petek je zbornica sprejela soglasno predloge, ki se tičejo reforme društvenega zakona, v prvi vrsti, da se dovoli ženskam neomejeno društveno delovanje in se odpravi prepoved zveze med posameznimi političnimi društvi.

Proračunski odsek državnega zbora. Novi finačni minister je pojasnjeval položaj državnih financ in finančni načrt. Naslikal ni nič kaj ugodne slike. Lani se je plačalo več neposrednih davkov, kakor predlanskim, a državni obrati, pošta in zlasti železnice so donesle veliko manj, kakor je bilo proračunjeno. Zelo neugoden je položaj železnic. Neobhodno potrebno je, da se povišajo davki ne glede na višje potrebsčine skupne armade. Treba bo najeti posojilo. Treba bo spraviti v ugodnejši položaj narodnogospodarske potrebsčine, tudi dežel. financ se ne sme pustiti brez pomoči. Proučaval je, kako sestaviti finačni načrt, a je zadel na dve veliki oviri: prehodno stanje naše državne uprave in vprašanje deželnih financ. Napovedal je, da namerava uvesti državni davek na pivo in da treba rešiti vprašanje, ki je postalo pereče, o monopolu v žigalic. Vlada si poišče dohodkov tudi pri zvišanju davkih na dedščine, obdavčiti hoče tudi avtomobile. Hladno je povedal minister naravnost, da če mu ne dovolijo novih davkov, tudi ne bo mogel ustreči kulturnim zahtevam, deželnim financam in državnim uslužbencem.

Interpelacija. Poslanec Roblek je s tovariši interpeliral vlado radi krivic, ki jih morajo prenašati Slovenci pri sodiščih na Spodnjem Štajerskem.

Poslanec Povše je poročal v zbornici o načinu in potrebi zboljšanja pašnikov; poljedelski minister je obljubil, da bo vlada skušala po močeh ukreniti zboljšanje.

FRANCOSKO.

Na Francoskem so dobili preteklo dni novo ministrstvo, prejšnje je moralo odstopiti, ker je bilo po mnenju svobodomiselnih še premalo preganjalo »klerikalizem«. A ga v resnici ni moglo bolj, ker ji je to branil zakon z določenimi omejitvami. Sedaj so prišli na vlado radikalc, ki so še bolj po volji vsem svobodomiselnim, ker si od njih obetajo, da bodo katoliško Cerkev še bolj zatirali in stiskali! Pač vse v smislu »svobodnega« mišljenja enakosti in bratstva!

KMEČKI JUBILEJ V RUSIJI.

Dne 4. sušca so slavili na Ruskem petdesetletnico, odkar je ruski car Aleksander II. osvobodil ruskega kmeta tlačanstva. Po vseh mestih in trgih so priredili slavnosti, posebno pa so na

slovesen način proslavljali ta dan v Petrogradu. Caru Aleksandru II., osvoboditelju kmeta, so odkrili ta dan mnogo spomenikov. Kmečko odposlanstvo se je poklonilo caru.

PORTUGALSKE RAZMERE.

V okolici največjega portugalskega mesta Oporto je vlada obtožila 50 duhovnikov in jim ustavila plače ter uvedla postopanje zoper škofa v Oportu, ki so se ustavili odredbi vlade, da se pastirski list portugalskih škofov ne sme prebrati vernikom in so ga kljub temu čitali. Mir se še ni povrnil v deželo; vlada nima miru, vedno se boji, da se jo ne prežene!

LISTEK

Romarica.

Povest iz naroda.

Spisala M. Buol. — Poslovenil o. Veselko Kovač.

(Dalje.)

XII.

Ko je Micika prišla domov in stopila v vežo, jo je opazila Školastika, ki je ravno prav zadovoljno sedela v kuhinji s kolovratom pred seboj. Zunaj je namreč pihala precej hladna sapa, zato je bilo kaj prijetno sedeti ob toplem ognjišču.

»Le sèm pojdi, Micika, tu je prijetno,« je povabila Školastika ravnokar vstopivšo sestro. Poznalo se ji je, da je vesela, ker ji ni bilo več treba skrbeti za očeta.

Toda kmalu je začela mrmrati nad sestro, češ da je prišla tako pozno. »Večerja je že zdavnaj minila in brat je že v postelji. Nate sem morala posebej misliti in ti pustiti nekaj večerje!« je tarnala in kazala na skledo, v kateri je bilo nekaj ne baš okusnih ostankov.

Micika je sestrine besed komaj slišala. Hitela je v svojo sobico, kjer se je zgrudila na kolena in si lomila roke. Priznala si je odkritosrčno, da je pričakovala od Kandida drugačnega, popolnoma drugačnega odgovora. Nadejala se je trdnega, odločnega, pa v tem slučaju vendarle tolažilnega »ne«, on pa ji je rekel »pojdi«, on, ki je poprej njeno romanje tako ostro grajal. Sedaj ji je privolil, razveljavil svojo odločno prepoved v trenutku, ko je najmanj pričakovala.

In sedaj — mora iti. Bilo ji je, kakor da gre v smrt, a iti mora; in to je tudi hotela. Zopet se je oglašila na dnu njenega srca njena stara odločnost. Zavest telesne onemoglosti se je umaknila moči jeklene volje. In vendar jo pravzaprav ni gnala njena lastna volja, ampak volja nekoga drugega, kateremu se je morala pokoriti.

Molče in bolj resno kakor sicer je hodila Micika naslednji dan po hiši. Njenega namena ni smel zvedeti nobeden domačih. Počakati je hotela le tako dolgo, da bodo opravljene zadušnice po umrlem očetu, potem pa je nameravala takoj skrivaj oditi na pot. Nihče Silvestrovih si ne bo ožulil nog zaradi nje, to je dobro vedela; očeta, edine osebe, ki bi jo spravil njen skrivni odhod v veliko žalost, pa tako ni bilo več.

Tudi prve dni skupnega žalovanja Vid in Školastika nista prizanesla svoji bolni sestri z raznimi ljubeznivostmi.

»Če bi bila jaz tako mlada kakor si ti,« ji je rekla večkrat Školastika, »bi si poiskala službe in ne bi čepela vedno na domači klopi.«

Te besede je pridno ponavljala ob vsaki priliki, dokler se ni Micika nad njimi nekoč bridko zjokala. Tedaj se je pa Školastika čudom začudila in spoznala, kako prav je imela Kramarica, ko ji je rekla, da ji je velik križ prebivati s »tako nasajenim človekom« pod isto streho.

Te dni je bolezen Miciko večkrat napadla. Čutila je, da ni bila še nikoli tako slabotna in betežna kakor ravno sedaj. Kljub temu ni omahovala v svojem sklepu, niti za trenotek ne. Soboto, zadnji dan tega žalostnega tedna, je odločila za odhod. Zadnji večer je molila v domači kapelici dalje kakor sicer, po večerji pa se je poslovila od brata in sestre, češ, da pojde jutri k zgodnji maši v trg in da jo potem ne bo tako kmalu domov.

Potem je šla v svojo sobico. Zanimarjeno pisalno orodje, kolikor ga je pač zamogla Silvestrova hiša, je že prej spravila tja. Pri brleči sveči je napisala dvoje pisem, eno Liziki, drugo Školastiki. Sestri je pisala, da dobro ve, kako je bila njej in bratu nadležna; tega bo sedaj konec, ker Mati božja jo odreši na ta ali oni način. Školastika naj ji nikar ne zameri, če vzame nekaj hrane s seboj, saj je to itak zadnja stvar, ki si jo lasti z doma.

Liziko, svojo prijateljico, je pa prosila, naj ona, Kandida in tudi sicer nihče drugi ne poizveduje, kam potuje. Šla bo namreč daleč ter jo dolgo, dolgo ne bo nazaj. Upa pa, da se z božjo pomočjo zdrava povrne. Če pa čez leto dni nič več ne bodo slišali o njej, naj jo smatrajo mrtvim in dajo za maše za njen dušni pokoj.

Ko je Micika pismi končala, je bilo v hiši že vse tiho. Tiho se je splazila v kuhinjo in vzela nekaj kruha, sira in kos prekajenega mesa. Potem se je zopet ravnотako tiho vrnila v spalnico, odprla skrinjo, vzela iz nje nekaj najpotrebnejšega za na pot, par čevljev, nekoliko perila in velik molitvenik. Vse to je z živževom vred povezala v veliko culo.

Iskaje po skrinji je zatipala nekaj mehkega, svilenega. Začudeno je potegnila neznano stvar izpod obleke: bil je mošnjiček, ki ga je spletla za Kandida. Glej, to majhno darilce svoje lju-

bezni, je imela zopet v svoji roki in stekleni biseri, v enakih presledkih vpleteni med svetlozelenimi pentljami, so se motno bliščali v borni svetlobi lojave sveče.

Micika je pritisnila mošnjiček na ustne in se tiho razjokala. Saj so se ga dotaknile njegove roke in teh par beličev, ki so bili v njem, si je prislužil on s trdim, poštenim delom! Ah, če bi on vedel, v kaki revščini nastopa svojo zadnjo in največjo božjo pot, kako rad bi pač tej revni svotici priložil par gol-dinarjev. Toda to ne sme biti: le teh deset novcev vzame, pa jih hoče prihraniti. To je njen zaklad za največjo silo. Dobri nebeški Oče ga bo že pomnožil.

Ko je vstajalo drugi dan zaspalo in mrko majnikovo jutro izza visokih, še s snegom obrobjenih gor, je nastopila Micika — v levi culo, v desni molek, pod pazduho dežnik in v žepu suh mošnjiček — svoje daljno potovanje. Po prvi sv. maši je nekoliko pomolila na grobu svojega očeta, potem pa je vzela pod noge pot proti vzhodu.

Bil je vlažen, mrzel dan. Počasi in leno je lezla mlada Drava po močvirnatih travnikih. Visoki gorski grebeni so bili zaviti v gosto meglo. Negotovih korakov in onemogla, kakor da je že prehodila več dni dolgo pot, je kresala uboga romarica po veliki, precej zapuščeni cesti. Iz njene skrajne oslabelosti pa je klila mlada cvetka, ponižna kakor vijolica, cvetka z imenom upanje. Saj je bilo to prvokrat, da je šla na božjo pot ne le samo zase, ampak da izprosi rešitve tudi nekemu drugemu. Po tem pa naj je že ta rešitev smrt ali ozdravljenje — njej bo oboje všeč, kakor bo pač božja volja.

Le počasi se je pomikala naprej. Ponovno se je morala ustaviti in počivati. Hodila je že dokaj dolgo, a če se je obrnila nazaj, jo je še vedno pozdravljala široki zvonik kolegiatske cerkve.

Za seboj je začula ropot voza. Stopila je ob cesto. Bližal se je velik, visoko naložen voz, v katerega je bilo vpreženih dva para konj. Poleg teh je korakal star voznik, možak širokih pleč in sive brade, in si zložno prižigal pipo. Postal je in prijazno namežiknil blede Miciki, ki je mirno stala ob cesti.

»Ali ne bi sedli malo na voz?« jo je nagovoril.

S kratkim »Bog povrni« se je Micika zahvalila dobremu možu za prijaznost.

»Kaj greste na božjo pot?« jo je vrašal nadalje, zapazil je namreč molek v njeni desnici.

Ona je pritrdila; na njegovo zopetno vprašanje mu je povedala, kam namerava iti.

»O, to je dolga božja pot,« je menil voznik. »Če ste pametni, se lahko peljete kos pota z menoj.«

»Roma se vendar peš,« mu je odgovorila ona.

»Imate prav,« je odvrnil sivo-bradec, »ampak kako tovarišico bi vsaj morali imeti pri sebi; pa brez zamere.«

»Kje naj jo dobim, da bi hotela iti z menoj?« je odgovorila ona žalostno.

»Seveda; — potem pa z Bogom, dekle! Želim ti veliko pobožnost!« In zapokal je bič...

Micika je sledila vozu, kar so ji dopuščale noge. V bližini dobrohotnega voznika se ji je zdelo varno. Toda čeravno so težki konji stopali počasi, vendar ves napor ni nič izdal. Čez nekaj minut ji je zmanjkalo sape in morala je sesti. Žalostno je zrla za vozom, ki se je pa njenim očem kmalu skrnil za ovinkom.

Opoldne je prišla v Silijan. Ta lepa vas leži na levem bregu Dravinem, dve dobri uri hoda od Innichena. Micika je pa potrebovala trikrat toliko časa in je bila že tako spehana, da danes ni mogla več naprej.

Vas ji ni bila tuja. Poznali so jo v gostilni »pri zvezdi«, poznal jo je cervenik, ki jo je tolikokrat videl v cerkvi, bila je dobra znanka starim, ki jih je vselej tako ponižno pozdravljala, pa tudi mladini, kateri je povedala včasih kakšno mišno pravljico. Najbolj pa so jo poznali v župnišču, kjer je vedno dobila kaj za v usta.

Tudi danes so jo tu prijazno sprejeli. »Vedno sem te pogrešala, Micika,« je zatrjevala kuharica. In Micika ji je

pravila, da že celo leto ni šla nikamor na božjo pot; sedaj pa da se je namenila na Svete Višarje, a ne le zase, ampak tudi za bolnega strica.

Kuharica ni bila nikdar na Svetih Višarjah; poznala je samo neko romarico, ki je romala tja pred mnogo, mnogo leti. Na goro pa baje ni prišla in tudi vrnila se ni nidar več. Šele čez dolgo časa se je zvedelo, da so jo našli nekje na cesti. Menda jo je zadela kap. Pot je pač dolga in težavna. Micika naj zato vendar dobro preudari, ali bi ji kaka bližja božja pot ne bila ravno tako dobra.

A Micika ni preudarjala ničesar več. Drugi dan je nadaljevala svojo pot. (Dalje prih.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Tretja številka »Domoljuba« nam je popolnoma pošla in torej žal več ne moremo postreči z njo.

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani. Zupani, načelniki zdravstvenih odborov ter načelniki cestnih odborov, kateri želijo nalagati denar v hranilnici kmečkih občin v Ljubljani, naj kratkim potem pošljejo hranilne knjižice na omenjeno hranilnico, katera sama preskrbi pri deželnem odboru devinkulacijo in vinkulacijo knjižic. Ona tudi denar brez zgube obresti pri različnih denarnih zavodih pravočasno dvigne ter istega naloži na nove knjižice hranilnice kmečkih občin v Ljubljani. Pripomni se, da je ta hranilnica pupilarno varna, ker se sme pri njej nalagati denar mladostnih. — Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani.

Trgovska in obrtna zbornica je imela pri zadnji plenarni seji na dnevnem redu tudi volitev predsedstva, ker je Lenarčič odložil mesto predsednika. Volitev se je vršila po kompromisu. Izvoljeni so bili za predsednika Ivan Knez, za podpredsednika Ivan Kregar in za začasnega predsednika Pammer.

Silovito jezo je vzbudil pastirski list knezoškofa pri liberalcih. Da bode ta jeza še večja, svetujemo, da začno naši somišljeniki povsod agitirati proti liberalnem časopisu.

Koliko vina se je pridelalo v Avstriji leta 1910. Kakor je posneti iz poročila poljedelskega ministrstva, se je pridelalo v Avstriji lani 2.508.000 hl vina, predlanskem pa 6.253.000 hl. Povprečno se je pridelalo od l. 1900 do 1909 na leto 5.139.000 hl, potemtakem se je pridelalo v letu 1909 približno 3.700.000 hl manj ali povprečno 2.600.000 hl. Iz teh podatkov se jasno razvidi lanska glava vinska letina v totranski polovici države. Pridelala se je v posameznih kronovinah in deželah naslednja množina vina, in sicer: na Nižje Avstrij-

skem 127.000 hl belega in 26.000 hl črnega vina, skupaj 153.000 hl; na Štajerskem 162.000 hl rudečega vina; na Kranjskem 29.000 hl belega in 29.000 hl rudečega vina; na Tirolskem 200.000 hl belega in 466.000 hl rudečega vina; na Predarljskem 100 hl belega in 198 hl rudečega vina; na Goriško - Gradiščanskem 90.000 hl belega in 23.000 hl črnega vina; na Tržaškem 4000 hl belega in ravno toliko črnega vina; v Istri 84.000 hl belega in 345.000 črnega vina; v Dalmaciji 135.000 hl belega in 592.000 hl črnega vina; na Češkem 2700 hl belega in 1700 hl črnega vina; na Moravskem 15.000 hl belega in 6000 hl črnega vina. Na hektar se je pridelalo in sicer: na Nižje - Avstrijskem 4-3 hl, na Štajerskem 11-5 hl, na Kranjskem 5-7 hl, na Tirolskem 25-2 hl, na Predarljskem 4-3 hl, na Goriškem 11-3 hl, na Tržaškem 14-3 hl, v Istri 14-5 hl v Dalmaciji 10-4 hl, na Češkem 7-1 hl in na Moravskem 1-9 hl.

Na poti domov se je obesil v železniškem vozu 6. t. m. okoli desete ure dopoldne 35 let stari Martin Beljan iz Kostela, občina Banjaloka, v stranišču železniškega voza v dolenskem vlaku. Samoumor so odkrili še le v Kočevju, ko se je vlak ustavil. Beljan, ki zapušča vdovo z dvema otrokoma, je krošnjaril v Mostu na Češkem, živel je v povoljnih razmerah ter je o svojem prihodu ženo celo brzojavno obvestil. Vrnil se je res k ženi, a — mrtev.

Vojaške nabore so zamudili. Anton Burger, posestnika sin iz Zaloga, Švigelj Franc, posestnika sin iz Dolenje in Tencer Štefan, ključarski pomočnik, rojen v Novi Gradiški, so šli vsak zase v Ameriko po zaslužku. Dobro vedoč, da jih veže vojaška dolžnost, se za to niso brigali. Zamudili so po dva nabora in še le v najnovejšem času so se javili vsak svoji v to kompetenčni oblasti. Burger se izgovarja, da ni imel namena

se vojaški dolžnosti odtegniti. Švigelj pravi, da mu je primanjkovalo sredstev se pravočasno vrniti v domovino. Tencer se pa izgovarja, da se ni izselil zato, se namenoma odtegniti vojaški dolžnosti, zato se ne čuti krivega. Sodišče je obsodilo vse tri radi pregreška § 45. vojaške postave, in sicer vsakega na 14 dni ostrega zapora, vrh temu pa še vsakemu naložilo denarno kazen po 10 K, oziroma 20 K.

Poslanec dr. Žitnik, ki je bil pred mesecem na Dunaju nevarno zbolel, je že toliko okreval, da more iz postelje. Vendar je še toliko slab, da ne more odgovarjati na mnoga mu došla vprašanja in prošnje iz volivnega okraja in od drugod. Ko dovolj ozdravi, bodo odgovoril vsem.

Važna razsodba za posestnike psov. Najvišji sodni dvor je izrekel za posestnike psov zelo važno razsodbo. Pred več časom je neki Vaclav Christof v Plznu hotel obiskati tovarnarja Klotza, čegar psa pa sta ga vrgla na tla, pri čemur si je zlomil roko. Ker se ni poravnal z lastnikom psov mirnim potom za odškodnino, je prišla vsa zadeva pred sodišče. Okrožno sodišču v Plznu je tožbi za odškodnino ugodilo, češ da je lastnik psov dolžan, paziti na svoje pse. Nasprotno pa je bila druga inštanca, nad-sodišče v Pragi, mnenja, da Klotz ni dolžan plačati odškodnine, ker se je Christof poškodoval v hiši in ker Klotz ni mogel vedeti, da moreta psa koga raniti, zlasti še ker nista grizla. Najvišji sodni dvor pa je razsodbo zavrnil, češ da ima lastnik psov tako skrbeti za svoje pse, da sploh ne morejo komu škodovati. Obtoženec mora računati s slučaji, da morejo psi, ki prosto letajo po hiši ali dvorišču, koga napasti. To pa še zato, ker slede vse živali nagonom, ki se jih ne more kontrolirati.

Prodaja jelovega in smrekovega lesa. Dež. vlada v Sarajevu proda iz

gozdnih okolišev Kovač - Planina in Stakorina, okraj Čajnica skupina I. in II., približno 353.000 m³ jelovega lesa in 119.000 m³ smrekovega lesa. Sprejemajo se samo pismene ponudbe, ki jih je treba vložiti pri deželni vladi v Sarajevu do 30. maja 1911, 11. ure dopoldne. Razglas z natančnejšimi pojasnili je v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Tele s šestimi zadnjimi nogami. Iz Zadra poročajo: V Callegara je razstavljeno tele, ki ima šest zadnjih nog ter pri tem popolnoma normalno telo. Jezik ima na eni strani zobe, tako da je nekaka srednja stvar med čeljustjo in jezikom. To tele bodo v zadrskem muzeju konservirali. Dohodki od razstave pa teko v blagajno italijanskega šolskega društva.

V pokoj je stopil generalni major Ivan Lavrič ter je bil ob tej priliki odlikovan z viteškim križcem Leopoldovega reda.

Eden, ki že sedaj deli. Rdeči »Naprejš« išče po celem svetu, kje bo iztaknil kako nerodnost in jo podvrnil našim somišljenikom. O lumparijah in goljufijah, ki jih dan za dnem izvršujejo soc. demokrati kajpada dosledno molči. Ni ga skoro tedna, da ne bi se razna sodišča pečala z rdečimi »poštenjakoviči«. Veliko sleparijo je izvršil sodrug Bertina, blagajnik rdečega knjigoveškega društva v Wiesbadnu. Vsota, katero je pomešal rdeči voditelj znaša nič manj nego 21.458 mark in 35 v, po naše nad 23.000 kron. To goljufijo je pa opravljal že več let in še le sedaj so ji prišli na sled. To je pač znamenje, kak red vlada v rdečih društvih. — V Gradcu je pred nedavnim časom odpele soc. demokrat in dež. poslanec Jodlbauer ženo svojega prijatelja in sodruga ter ž njo pobegnil v Ameriko. Take novosti naj »Naprejš« in »Rdeči Prapor« svojim zasleplencem pripovedujeta.

»Vzajemna zavarovalnica.« Dne 6. marca t. l. vršil se je v prostorih »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani po dokončanem desetem upravnem letu občni zbor. Dobro obiskani občni zbor imenoval je najprvo soglasno g. milostljivega škofa tržaško - koperskega dr. Andreja Karlina častnim članom v zahvalo radi obilnih zaslug pri ustanovitvi in vodstvu domačega zavarovalnega zavoda. Potem so zborovalci z veseljem in pravim zadovoljstvom na znanje vzeli letno poročilo za deseto upravno leto, iz katerega sledi, da je izdal naš domači zavod do 1. januarja t. l. 70.124 polic na katerih je izkazana zavarovana vsota po 125.877.239 K ter da je plačal zavod za po nesreči poškodovanim 807.309 K in to nemudoma po izkazani škodi v popolno zadovoljstvo poškodovanim. Konečni letni prebitok t. j. čisti letni dobiček je pa ugotovljen po 49.181 K 92 v in zavod je izkazal čistega premoženja 282.632 K 57 v. Navedene številke govorijo jasno, da je naš domači zavarovalni

pot na način kakoršen je pri Jezusozavodu na pravi poti, da se dela pri tem zavodu resno in uspešno v prid društvenikom ter da je sigurnost na vse strani zagotovljena. Na laž so pa postavljeni vsi oni obrekovalci, ki so trosili laži med svet in to le v prid ptujca in pa da bi škodovali domačemu podjetju! Sram jih bodi in poštenu Slovence jim opravičeno vrata pokaži!

Igranje v ogrski razredni loteriji je prepovedano. S 1. majnikom leta 1897 se je uvedla na Ogrskem takozvana »Ogrska razredna loterija«. Igranje v tej razredni loteriji je v Avstriji prepovedano, kakor sploh vsako igranje v inozemskih kakorkoli urejenih loterijah. Tako oni, ki prodaja srečke ogrske razredne loterije, kakor oni, ki si take srečke nabavi, da celo oni, ki jih samo obdrži, ako so se mu doposlale, je kriv dohodarstvene prikratbe. Ravnotako je kriv težkega dohodarstvenega prestopka, kdor razglašuje in priporoča take srečke potom tiska ali na kak drug način, javno ali pa objavlja izžrebne liste te loterije. — Ker poklicane oblasti vedno in vedno opažajo, da ogrski kolektanti skušajo z vsemi sredstvi spečati srečke ogrske razredne loterije tudi na Kranjskem in se v dosego svojega namena poslužujejo celo zavrtkov z napačnimi naslovi, se občinstvo svari pred nakupom takih srečk. Neprijetne posledice protipostavne nabave teh srečk so, da se srečke zaplenijo in morebitni dobitki zapadejo v korist države poleg tega pa mnoga zamudna pota ter občutljive denarne kazni. Zatorej ne naročajte srečk ogrske razredne loterije, ako jih pa dobite brez naročila, uničite ali pa izročite jih fin. oblasti.

— Brezdvajni sladkor za čebelarje. Po dolgotrajnih pogajanjih prične tekoči teden razpošiljati brezdvajni sladkor za čebelarje tvrdka Em. Urbach & Co., Praga—Kolin. Osrednje društvo za Kranjsko je moralo prevzeti jamstvo za vseh 28 stotov sladkorja ter plačati skupen račun.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Cesar Viljem in naš prestolonaslednik. Čuje se, da obišče letos nemški cesar Viljem našega prestolonaslednika na Brionskem otoku. Ni še znano, se bo li obisk izvršil ob potovanju nemškega cesarja na otok ali potem, ko se bo cesar Viljem vračal domov.

Ljudsko štetje. Po novem ljudskem štetju imajo ljubljanske župnije: stolna 3445, šentjakobska 5677, šentpeterska 13.413, trnovska 6014 in frančiškanska 10.112 duš. Napredovale so vse druge, najmočnejše šentpeterska; nazadovale je le stolna.

Gorenjske novice

g Štefanja vas. Po zadnjem ljudskem štetju ima Štefanja vas 570 prebivalcev. — Hrušica. V Sp. Hrušici je 234 prebivalcev, v Zg. Hrušici pa 228. — Bizovik. Zadnje štetje izkazuje v Bizoviku 646 prebivalcev. — Občina Moste šteje po zadnjem ljudskem štetju 3796 prebivalcev. Vodmat jih ima 1795, Selo 1028. Moste 551, Hrastje 83, Šmartno 240, Obrije 99. — Vseh prebivalcev v šentpeterski župniji zunaj mesta je 5929.

g Iz Štefanje vasi. S spomladjo je oživel pri nas tudi delo po Gruberjevem kanalu. Nad 200 delavcev že mrgoli. Ti kopljejo, nasipajo, vozijo, streljajo skale itd. Posestniki, katerim je lansko leto streljanje skal pokvarilo strehe so večinoma dobili odškodnino, nekateri se pa še tožarijo. — Most čez Gruberjev kanal je zopet v delu. Pomaknjen je nekoliko višje proti vasi, ker je posestnik Štravs dal tam svet zastonj. Nek prijatelj »Jutrov« je zaradi tega hudo napadel župana Korbarja, čeprav je pri tem popolnoma nedolžen. Če bi bil dal Tomaž Bricelj svet nekoliko bolj poceni, pa bi bil most na starem mestu. Župan pa mora skrbeti za občino tako, da izbere svet tam kjer je zastonj, ne pa kjer je drag. Tako se gospodari prijatelji »Jutraši«! — Opozoriti pa moram Štefance, naj bolj pazijo na delavce in naj si na kak način zagotovijo plačilo pri tvrdki sami, da ne bodo tudi letos izgubili kakor lansko leto Bricelj, Lisjak, Bajda, Cizelj in najbrže še drugi. — »Jutrašem« tudi ni bilo všeč, da je g. župnik naredil na pokopališču nekaj reda. Norčevali so se in pisarili neumnosti. Iz njihovega pisanja se je videlo, da so slabi gospodarji, ker ne marajo reda. Pa zdaj je na pokopališču urejeno in počedeno in vsakdo je lahko zadovoljen, posebno ker ni nobenega nič stalo. — V cerkvi je vse pripravljeno za križev pot, ki bo blagoslovljen na praznik sv. Jožefa ob 9. uri. Blagoslovil ga bo frančiškanski gvardijan č. o. Avrel. Potem bo darovanje za cerkev in peta sveta maša. »Jutro« je tudi nekaj česnalo, da ne mara slikanega križevega pota in zahtevalo križev

vem Srcu v Ljubljani. S tem so zopet pokazali, kako slabi gospodarji bi bili »Jutraši«. Pri križevem potu se mora gledati na to, kaj je bolj trpežno in kaj se more napraviti z denarjem kar so ga nabrali. Kadar bodo »Jutraši« več denarja nabrali in kadar bodo v cerkvi gospodarji, bodo pa zapovedovali kakšen bodi križev pot in bodo naredili kakoršnega bodo hoteli. Sedaj je pa g. župnik naročil križev pot kakoršnega so nasvetovali zvedeni strokovnjaki. Naslikal ga je pa slovenski slikar Klemenčič v Monakovem, okvirje pa je naredil mizarški mojster Ivan Okoren v Škoji Loki.

V šentpeterski cerkvi ukradene monštrance še niso dobili in tudi za tatom nimajo nobenega sledu. S tem popravljamo notico v zadnji številki »Domoljuba«.

g Peče. Ni še dolgo, odkar je moravski novičar poročal o bivših učiteljih moravške šole. Koncem nekega dopisa je celo dostavil, naj odnese take vzgojiteljice veter kam drugam. To se je zgodilo. Veter je zapihal in ena izmed učiteljic je sfrčala v Peče. Moravskim liberalnim mladičem ni bilo menda po volji, ker se jim je razdrla prijetna družba, starejši pa so se veselili sadov, katerih zrna bo sejala liberalna agitatorica. To jim je bilo v zadoščenje. Prepričani, da se polagoma veliko doseže, so začeli polagoma. Ne siloma kar naenkrat, vse lepo po taktu. Tla za svobodno misel tukaj še niso zrela, zato o nji nobene besede. Liberalnih kanoнов se ljudje prav malo boje; škoda smodnika, za denar je suša. In iztuhtala jo je napredna »frajla«. Župnika dajmo! Kaj bo duhovnik proti jari gospodi, »frajlicam« in proti drugim enakim osebam. Solit se pojdite vi učenjaki, saj niti polovico ne veste, kar se sanja svobodnjakom in svobodnjakinjam. Ko bi vi brali »Slovenski Dom« in »Svobodno misel«; no potem bi se nabrali liberalne modrosti. Tudi olike bi se naučili iz liberalnih listov. Klicati vrage in preklinjati duhovnike zna liberalalec brez »Slovenskega Doma«. Lagati, obrekovati, zavijati resnico, pa mora učiti »Slovenski Dom«. Tu so liberalci mojstri. Svobodnomislec je popolen brezverec. V Boga ne veruje, čemu neki, saj življenje traja le do groba. Do groba? Recimo raje, do gozdne šume! Saj se je baje neka »frajlica« sama izrazila, naj jo po smrti ne pokopljejo, marveč naj jo v kaki gozdni šumi sežgejo na grmadi. Teh časov svobodnomiselci zastoj pričakujejo. Tudi v najbolj temnih krajih se dani!

g Moravče. Sodnijsko preganjanje zaradi liberalne posojilnice je končano. Nad trideset ljudi je šlo na Brdo, da bi, kakor so želeli liberalci, zaprli našega gospoda kaplana in mu odvzeli knjižico liberalne posojilnice. A vse zastoj. Izplačati bodo morali vse knjižice. — Liberalna posojilnica je natisnila razglas za vlagatelje, ki naznana, da tisti, ki želi dobiti na svojo hranilno knjižico 100 K, mora tri mesece

čakati, za 200 K štiri mesece, za tisoč kron 1 leto, za dva tisoč kron dve leti. Če bi pa blagajnično stanje pripuščalo, dobi se prej. Nekoliko nerodno, kaj ne? Če boš danes hotel kupiti kako posestvo s svojim denarjem, narediti boš moral s prodajalcem pogodbo, da mu plašaš v enem ali dveh letih! — Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. Star, resničen pregovor, ki se je spolnil zadnji petek. Dva napredna fanta, prijatelja Tomanova, kot sta sama se izrazila pri sodnji, sta tožila g. kaplana radi žaljenja časti Tomanove. Človek obrača, Bog pa je obrnil, da sta dobila vsak po 48 ur. — Ljudska hranilnica in posojilnica naznanja na pismena in ustna vprašanja, da sprejema knjižice drugih posojilnic in bo poskrbela, da se v kratkem času izplačajo. Obrestuje vlagateljem po 4inpol odstotkov in daje posojila na osebni kredit in vknjižbo po 5 odstotkov.

g Tržiške novice. Minoli petek so se vršile za tržiški sodni okraj volitve v cestni odbor. Iz kmečkih občin so bili izvoljeni pristaši S. L. S., in sicer gg. Janez Golmajer, župan v Kovorju, Ignacij Meglič, župan v Lomu, Jožef Ahačič, posestnik in občinski svetovalec v Seničnem, Lovro Aljančič, posestnik v Bistrici in Jakob Rožič, posestnik in občinski svetovalec na Hudem. Namestnika sta gg. Janez Šlibar, posestnik in občinski svetovalec v Kovorju in Ivan Ankele, župan v Lomu. — V zdravstveni zastop so bili izvoljeni istega dne: župan Golmajer, Ankele, Meglič, Fajfar, posestnik Primožič s Pristave. Tržič pa je v oba zastopa volil g. župana in tovarnarja Mally, za namestnika pa tovarnarja Goeken-a. — V obeh zastopih imajo sedaj Slovenci veliko večino, ki se bo z zastopniki, imenovanimi od deželne odbora, še pomnožila. — Škrlatinka se je zopet začela prikazovati. Zahtevala je že dve žrtvi. Zaprlji so za štiri tedne slovenski otroški vrtec. Zdravstvena oblast bo morala vse varnostne naredbe ukreniti, da se nevarna in nalezljiva bolezen ne razširi.

g Iz Križa pri Tržiču. Danes naj zopet govore številke. Pokažejo naj socialne razmere v kriški župniji, kakor nam jih kaže zadnje ljudsko štetje. Vseh prebivalcev je 1971, od teh je 859 delavnih moči. Med delavne moči ne štejemo onih žen, katerih možje skrbijo za družino, čeravno žene tudi pomagajo pri kmetijstvu ali obrti. Štejemo le one žene, ki morajo ali same skrbeti za družino ali pa imajo poseben poklic zunaj družine. Ravnotako ne štejemo za delavne moči mladine pod 14. letom, čeravno pomagajo doma; pod 14. letom štejemo le one, ki služijo ali delajo v tovarni. Pri kmetijstvu je delavnih moči 338, in sicer 121 lastnikov, oziroma lastnic, domačih pomaga 120, hlapcev je 22, dekel 27, pastirjev in pastiric 26, dninarjev in dninaric 20, oskrbnika 2, torej ima 39-34 % vseh delavnih moči kmetijstvo za poklic. Iz teh števil je

razvidno, da se kriška župnija ne more imenovati kmečka župnija, ker se še polovica ne peča s kmetijstvom. Tovarniškega delavstva je 204 ali 23-74 % vseh delavnih moči, čevlarskega delavstva na domu, ki dela za tovarno, je 120 ali 13-96 %, železničarjev 13, drugega delavstva 25, ostalih 159 ali 18-59 % se peča z obrtjo, največ je samostojnih čevlarjev. Vseh hiš v župniji je 309, praznih 9, obljudenih torej ravno 300, v zadnjih desetih letih 43 novih. Strank po vseh hišah je 397, od katerih je 29 osebenkov in osebenk, ki se ne prištevajo nobeni družini, družin je 368. Ker je kmečkih gospodarjev, oziroma gospodinj samo 121 in toliko tudi kmečkih družin, vidimo, da še tretjina vseh družin ni kmečka in še te družine imajo mnogo članov, ki se ne pečajo s kmetijstvom. Žen in vdov je med delavnimi močmi štetih 52, od teh je 15 posestnic kmetijstva, 14 jih hodi v tovarno. Deklet hodi v tovarno 87, največ je predilniških delavk, šolarjev in šolaric pod 14. letom služi 21, v tovarno hodi 1. Gostiln je 17, na vsakih 70 ljudi, starih nad 14 let, pride ena gostilna. To tudi nekaj pove!

g Živinorejska zadruga za kamniški politični okraj je zopet storila velik korak naprej. Vzela je v najem veliko Kriško planino za več let. Gotovo je, da so za napredek živinoreje neobhodno potrebni dobri pašniki; na paši se živina utrudi ter dobi močne kosti in postane bolj živahna. Zato je paša živini neobhodno potrebna in koristna. — Letos bodo že člani krajevnih živinorejskih zadrug v kamniškem političnem okraju lahko dali svojo živino na planinsko pašo. — Pri zadnji seji se je sklenilo, da bodo plačevali člani letno od mlade živine do dveh let po 7 kron, od dveh let naprej pa po 10 K od ene živali. Pastirja preskrbi Glavna živinorejska zadruga. Člani, ki hočejo dati svojo živino na planino, naj se pri načelstvu krajevnih zadrug oglase do 1. aprila 1911. in obenem naznanijo koliko in kakšno živino bi dali. Pripomni se, da vsak lahko zavaruje svojo živino proti nezgodam, ako jo da na planinsko pašo. — Omenjeno bodi, da se bodo lahko vzele tudi ovce na pašo, a gospodarji, ki bodo dali ovce, bodo morali sami skrbeti za pastirja. — Tudi nekaj konj se bode sprejelo na planino. — Živinorejska zadruga za politični kamniški okraj naznanja vsem članom, kakor tudi vsem živinorejskim zadrugam, da ima zalogo umetnih gnojil, travniških semen, raznih krmil za živino, kakor tudi različnih kmetijskih strojev pri Kmetijskem društvu v Šmarci. Društvo ima v zalogi: Tomasovo žlindro, kajnit, rudninski superfosfat, kalijevo sol, dalje različna krmila za živino, kakor: živinsko sol, sezamove, orehove in lanene tropine, otrobe in koruzo. — Za člane živinorejskih zadrug, ki nameravajo izboljšati hleve in svinjake, ima društvo v zalogi cement in traverze pod jako ugodnimi cenami. Ravno tam

se lahko naroči razno kmetijsko orodje, kakor: travniške brane, slamoreznice, brzoparilnike itd.

g Selca. Na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca t. l. se vrši v »Društvenem domu« dopoldne po jutranjem cerkvenem opravilu velik političen shod in občni zbor Katoliškega političnega društva za selško dolino. Govorita dr. in dež. poslanca g. dr. Krek in g. Demšar. Popoldne ob pol tretji uri: Za desetletnico mladeniške Marijine družbe v Selcih: 1. Petje, deklamacije, godba. 2. »N'coj je en lep večer.« Dva prizora s petjem; po narodni pesmi za to slavnost priredil dr. Krek: a) fant se poslavlja od matere, preden gre na vojsko; b) v vojski na straži; ustreljen; prikaže se mu Marija.

g Umrla je v Vrhovljah 11. marca M. Jeretina v 83. letu svoje starosti. Njen sin Valentin, posestnik v Vrhovljah, je vnet pristaš S. L. S., predsednik nadzorstva hranilnice in posojilnice ter blagajnik prostovoljnega gasilnega društva na Brdu. — Rajna mati je bila vseskozi vrla in vzgladna krščanska žena ter skrbna mati svojim otrokom. Počivaj v miru blaga duša!

g Telovadni odsek Orel v Moravčah vabi na svoj prvi redni občni zbor, ki bo na praznik sv. Jožefa, 19. t. m., popoldne po službi božji v telovadni dvorani »Ljudskega doma« v Moravčah. Dnevni red običajen. Vabimo vse člane, redne in podporne, pa tudi člane izobraževalnega društva letos prav toplo vabimo iz gotovega namena. Odbor. — Na mnoga vprašanja odgovarjamo, da se dobivajo znaki socialne zveze, nadalje orlovski znaki, znaki kat. izobraževalnega društva moravškega pri g. kaplanu Ivanu Lovšin. — Podružnica »Slovenske Straže« za moravško župnijo prosi, naj bi se izročale rabljene znamke njej, da jih odpošlje na pristojno mesto. Znamke nabira podružnični tajnik gosp. kaplan Ivan Lovšin. Dokaj se je že znamk nabralo in odposlalo, zato prosimo, da naj nabiravci ne odnehajo, bodisi da so člani podružnice ali ne. Torej na delo! — Na letošnjih ženitovanjih se je nabralo za moravškega Orla nad 30 K. Hvala zavednim prijateljem Orla. — Na dvamesečni dopust je odšla izborna učiteljica gđc. A. Zarnik. Vsi želimo, da se skoraj zdrava vrne. Njena nadomestnica je že došla. — Na Gradišču, vasi moravške župnije, je zasulo kamenje mladega moža. Bil je v trenutku mrtev. Desetletnemu Jožku Vavpotič, ki je ondi gledal, je pa padlo kamenje zlo-milo nogo. Sedaj je v bolnišnici in se mu na boljše obrača.

g Iz Ihana. V našem izobraževalnem društvu so igrali dne 26. februarja igro »Vaški skopuh« in »Kmet in fotograf«. Igrali sta izpadli jako dobro, ker je bil vsak kos svoji ulogi. Udeležba je bila velika, a žal, da nimamo primernih prostorov. — V časniku »Zlata Doba« se bere, naj bi krožek abstinentov pazil na nove nepotrebne gostilne, izgrede po gostilnah, prekoračenje po-

licijske ure, plese brez licence. Prav bi bilo tako. Mislim, da kakor pri nas v Ihanu, se tudi drugod večkrat pregrešijo gostilničarji zoper policijske ure in plese brez licence, zlasti na gramofone. Abstinente naj se prizadevajo, da se vse to prepreči. Dobro bi bilo tudi včasih pogledati tja, kjer se žganje kuha, ker tudi tam nimajo pravice žganje na drobno prodajati in vendar se tudi v tem greši, ker se žganje toči in prodaja kakor v gostilnah in se ga tam več stoji kakor v prodajalnah. Abstinente naj vplivajo pri višji oblasti, da se tudi to prepreči in žganjarija in pijančevanje omeji, naj se brezpotrebne licence ne dajejo za razne gostilne in žganjarne. — V četrtek, 9. t. m. zjutraj je pogorel kozolec Jeričev. Zažgala je najbrž hudobna roka. Naj bi se skrbelo tudi za to, da cestnih postopakev ne bi bilo toliko kakor sedaj, ko jih je vse polno.

Z Ježice. Dne 19. sušca prirede naši Orli v novem »Društvenem domu« krasno predstavo »Znamenje v gozdu«. Vsi prijatelji mladine dobrodošli! — Dobil smo novega gospoda učitelja, kateri je takoj z vso požrtvovalnostjo jel delovati v naši organizaciji. Upamo, da se bode z novim g. učiteljem pričelo tudi novo življenje v našem društvenem gibanju. Mi mu želimo, da bi žel g. učitelj mnogo lepih uspehov na našem Posavju.

Suha pri Kranju. V nedeljo dne 5. marca je priredila knjižnica »Belca« zelo zanimivo predavanje o Francozih na Slovenskem. G. dr. Karel Capuder iz Kranja je jasno naslikal, kako se je cesar Napoleon I. povzpел do cesarske časti, kako je leta 1809 zavzel slovenske pokrajine in kake posledice je imele za Slovence vladanje Francozov na Kranjskem. Bilo je to prvo predavanje knjižnice »Belca« na Suhi, kar dela dobrohotnemu gospodu predavatelju še posebno čast. — Knjižnica »Belca« je prevzela v najem poslopje št. 22 od Marije Žibert (p. d. Rebolove Mice) za dobo 10 let. Konec tega meseca se knjižnica »Belca« preseli v nove prostore. — Naši fantje so dobili letošnji predpust veliko »likofa«, namesto, da bi pa vse pognali po grlu, so darovali knjižnici »Belca« 25 kron, za katere se odbor lepo zahvaljuje. Denar se je porabil za nove knjige. Fantje in dekleta se prav z veseljem pripravljajo za dve igri, ki jih vprizore na belo nedeljo. — Odbor »Belce« izreka najtoplejšo zahvalo gospodu Jakobu Basaju, kateri je svoje prostore prepuščal skozi štiri leta v korist knjižnice.

Špitalič. Pustno nedeljo smo nastopili prvokrat v izobraževalnem društvu: fantje z igro »Kovačev študent« ter »Kmet in fotograf«. Deklamaciji sta bili prav lepi in vspešni: »Naš narodni dom« ter »Domovini«. Peli so domači pevci pod vodstvom podpredsednika J. Šuštarja, ki smo mu za to srčno hvaležni. Moški zbor in mešani zbor sta zapela nekaj pesmi, ki so zelo ugajale. Hvala gospodu župniku, ki so

preskrbeli več potrebnega, posebno oder, katerega je v lepi obliki zgotovil domači mizar Jurij Korošec. Hvala tudi gospodični učiteljici F. Grošljevici, ki je pripomogla z navodilom pri učenju. Udeležba bi bila lahko še večja, pa nekateri mislijo, da je še najboljše, če se kar po starem kopitu čevlji šivajo. Geslo naše naj bo: delajmo v korist in napredek društva ter v izobrazbo ljudstva!

Dolenjske novice

d Iz Tržišča na Dolenjskem. Vsled soglasnega sklepa odbornikov izobraževalnih društev trebanjske dekanije, zbranih v Št. Rupertu dne 28. februarja t. l., vrši se dne 25. marca, to je na praznik Marijinega Oznanjenja, v Tržišču shod mladeničev trebanjske dekanije po sledečem sporedu: Zbirališče mladeničev je ob ¼ 1. uro popoldne v »Društvenem domu«, kjer bo pozdrav; nato sledita od 1. do 2. ure dva govora, in sicer: Mladeniči in naše organizacije in Mladeniški vzori, značaj in nasprotniki. Nato se zborovanje prekine, zborovalci gredo v cerkev, kjer se za župnijo Sv. Trojica kano-nično ustanovi mladeniška Marijina družba. Takoj po cerkvenem opravilu se shod nadaljuje in bode govor: Mladeniči ter domača gruda in tujina in Mladeniči in treznost. — Program je izbran, spored lep in za razmere trebanjsko-mokronoške doline prikladen. Zato, mladeniči trebanjsko-mokronoške doline ter drugih bližnjih far, na noge! Pokažimo svetu, da ne spimo, temveč da se zavedamo današnjega časa. Naše geslo bodi: Dne 25. marca vsi v Tržišče! Dobrodošli!

d Mokronoški popotnik. Može, da boste vedeli kaj je liberalci in kako bi ti ljudje vas radi vodili za nos, to-le! Pokopališče v Mokronogu bi se moralo napraviti novo. Gospod župnik je izprosil, da ostane staro, ker zadostuje. Okrajno glavarstvo je zahtevalo popravilo pokopališča in občina je sklenila, da se popravi na stroške trga, Brunevasi in Martinjevasi. Torej gosp. župnik ni nič zraven. Sedaj se pa hoteli trški očetje, naj plača cerkev te stroške, menda iz tistega denarja, ki ga je dobila od liberalcev. Ker ga ni niti vinarja — so pa rekli očetje — naj pa plača cela občina. Veste kakaj? Nekateri tržani bi morali precej plačati — posebno eden, ki je kupil posestvo. Ne boš — kmetje so odbili — vsaka srenja skrbi za svoje pokopališče, vi pa za svoje. In sedaj kriče liberalci po časopisih, kaka krivica se jim godi, da so temu vzrok klerikalci, in naj kmetje volijo liberalno. Kmet, če boš liberalca volil, mu boš moral celo grob plačevati, sam ga noče! — Liberalci so naklepali lakniški podobini davke za novo klenoviško šolo. Te dni

smo dobili vest, da je deželni odbor kmetu ustregel in se mora vse plačano kmetu povrniti. Tako je prav! Može, le vedno pritožiti se, če vas hočejo pritisniti, v Ljubljani je sedaj pravica našla stanovanje pri naših poslancih. — Častno moram omeniti, da na revni sokolski veselici ni bilo mokronoških deklet! Čast vam! Ko bi ne prišle iz Trebnjega, bi bili morali brez »punc« plesati. — Umrl je v Mokronogu gosp. Ignacij Majcen, sicer liberalnega mišljenja, a velik dobrotnik revežem. — V šoli sem obiskal parkrat igro in rečem: Naprej! Ljudstvo je hvaležno. — Kaj pa vrt pred šolo? Naj vendar enkrat že dobi drevesa, posebno priporočam prtično drevje, pa brez zamere, gospod nadučitelj! — V št. Rupertu je kaj lepo ljudstvo sprejelo škofa, ki so spovedovali noč in dan ob štirideseturni pobožnosti. Pustni torek popoludne so sprejeli v društveni dvorani zastopnike društev cele doline, upam, da pride nov ogenj med ljudstvo. — V Krmelu je zasulo mladega moža, ki je bil komaj teden dni poročen; strašna smrt!

d Iz št. Jerneja na Dolenjskem. Veseli in raduj se Dolenjec, ker napočil je zate čas sreče in blagostanja. Že dolgo časa se Dolenjecem vedno obljublja od cesarskega Dunaja tako zelo željena železnica, pa je le še ni; le mi št. Jernejci smo tako srečni, da jo že imamo. Trasiranje in prvi poizkus, vse skupaj se je izvršilo pustni torek. Mojster v tej stroki je načelnik »Kluba šentjernejskih fantov«. Dolgo smo živeli v negotovosti in nevednosti, kaj je to za en klub, in se popraševali, kdo je v tem klubu. Pustni torek nam je pa vse razjasnil, vsa negotovost je izginila in spoznali smo, da »Klub šentjernejskih fantov« ni nič drugega kot klub pustnih šem in ponočnjakov. Kdor bi torej rad imel hitro in brez velikih stroškov napravljeno železnico, naj se obrne na načelnika tega kluba, gotovo mu bode rad postregel in železnico izpeljal po njegovi želji. Za varnost pa ne jamčimo, ker že pri tukajšnjem prvem poizkusu se je strojevodja nekoliko poškodoval.

d Šmartno pri Litiji. Značilno maškarado so napravili naši liberalci na pustni torek. Na čelu dolgi vrsti vozov so imeli voz s slovensko trobojnico, zraven pa osla, okrašenega s slov. zastavicami. Gorje slovenski trobojnici v taki družbi! Da je bila slika liberalcev popolna, so imeli poleg sebe tudi sokole. Da bi pa označili tudi svojo predrznost in zaničevanje do vsega, kar je versko, so tikoma pred cerkvenimi vratmi v Šmartnem in v Litiji napravili plesni venček in namakali svoja krokarska grla. Prav, vsaj vemo kakšnih prireditev so zmožni liberalci, s katerimi se celo ponašajo. — Dolgotrajna želja v resnici naprednih šmarčanov po brzojavni postaji se bo v kratkem uresničila. Kajti c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu je naznanilo, da je tozadevna prošnja ugodno rešena. Ne-

kateri so že obljubili precejšnje svote v pokritje stroškov, drugi jim gotovo slede, ker se gre za povzdigo prometa in kraja. Posebno pomembno za kraj je zlasti to, da bo poleg brzojava tudi telefon. — Nekaj nenavadnega je bilo 5. marca pri nas, namreč javna občinska seja v mali dvorani izobraževalnega društva, kar se dosedaj še nikdar ni zgodilo. Radovedni smo, je li kaj resnice na trditvah naših liberalnih listov in tukajšnjih širokoustnežev glede slabega občinskega gospodarstva. Razna poročila pri javni seji obč. odbora pa so nas prepričala, da je liberalizem v resnici sama laž. Izdatki, s katerimi so hoteli liberalci naše ljudstvo nahujskati in zbegati, n. pr. za Društveni dom, za cerkvenika, za slikanje cerkve, za redarja — so popolnoma izmišljeni. Nobenega vinarja ni bilo izdanega v te namene! Laži bodo liberalni listi itak morali popravljati, kakor smo slišali sklep obč. odbora, in tudi tisti liberalni domačini, kateri trosijo iste laži, majo čutiti posledice svoje lahkomišljenosti oziroma zlobnosti. Z lažjo ne bodete podrli zaupanja do obč. odbora, kateremu se tudi za prihodnost tem potom izraža naša zaupnica. Da so stroški v občini veliki, je razumljivo. Če pogledamo sledeče izdatke: Za šolo v Šmartnem 1410 K 20 vin., za obrtno šolo 100 K, za šolo v Javorju 464 K, za ceste 800 K (torej 300 kron več, kakor je bilo v proračunu), za rampe v Javorju 214 K 20 vin., za obč. blagajno 146 K. Zlasti pa je občinsko blagajno obtežila skrb za uboge. Plačala je občina skupaj 1478 K 23 vin. (torej nad 859 K več, kakor je bilo proračuneno). Občinski račun je bil na vpogled postavno dobo, pa liberalci, kateri imajo toliko govoriti, se niso zmenili za račun, tem več iz golega sovraštva in zavisti, ker jim je v občini za vedno odklenalo, trosili svoje laži. Tudi občinske seje, pri kateri se je obravnaval račun, se ni udeležil edini zastopnik naših liberalcev, kar je pač znamenje, da hočejo ostati liberalci nevedni in slepi za resnico. Tudi mi volivci popolnoma soglašamo z izvajanjem odbornika č. g. dekana, ki je pri seji odločno ožigosal liberalno hinavščino. Liberalcem pač ne bo pomagala več na noge niti laž niti hinavščina. — V spomladi pričnemo s slikanjem cerkve. Farani z veseljem dovažajo potrebni les za odrajanje, dasiravno so jih proti temu hujskali gotovi ljudje po gostilnah in svojih listih.

d Litija. Silno zbegani so naši litijski »Jutrovci«. Že sedaj jih je strah pred občinskimi volitvami, dasiravno od nas še nihče niti ne misli nanje. Kakšna groza jih bo obšla šele takrat, ko se bo šlo zares. Toliko je gotovo, da »Jutrovci« ne bodo nikdar komandirali naše litijske okolice.

d Kresnice. Bodrilo in podpora g. drž. poslanca in svetnika Fr. Povšeta se imamo zahvaliti, da bo že potrjeno naše izobraž. društvo začelo v kratkem

delovati. Veseli nas, da naš č. g. župnik z navdušenjem pripravljajo društveno sobo in potrebno opravo za čitalnico in knjižnico. Saj vedo, da dober sad izobraževalnega društva župniji ne bo izostal. Podpirajmo z vsemi močmi svojega župnika v tem težavnem delu. Delovanje v naši župniji pa bo brezdvoma vplivalo tudi na sosedno hotiško župnijo.

d Seja Kmečke zveze za črnomaljski okraj se vrši dne 23. t. m. ob 10. uri dopoldne pri gosp. županu Skubicu. Vabljeni so vsi gg. odborniki, ker so važne stvari na programu. — Načelnik,

d Škocjan pri Mokronogu. Zadnje čase »Slov. Dom« ne izide brez mene, »Čukolada, mladič, predolg jezik, človek, ki vzgaja pretepače, heckaplan, komanda« — vse te lepe lastnosti me krasijo. Naenkrat novo zmago slavje. Verni Peter Durjava, ki hoče dvigniti število »Slov. Domov« v Škocjanu od osemdeset na sto in ki daje klicati pred cerkvijo, da se ta list pri njem zastoni naroča, je šel v Mokronog tožiti, češ, da sem enkrat v začetku adventa rekel v nekem razgovoru: »Saj glih drugih takih brezvercev ravno ni tukaj; ta veliki so Durjava, Benedič pa Zupet Pavle.« Dobri P. Durjava zatrjuje v »Slov. Domu«, da ni šel v Mokronog po izpričevalo za svoje katoličanstvo — pravoverni Peter zagovarja razporoko, — ampak da je hotel meni, kakor sam ljubeznjivo pove, prikrajšati predolg jezik. Ker se je P. Durjava v potrdilo teh besedi primerno podpisal, bodi resnici na ljubo povedano tudi z ozirom na zadnji raztegnjeni dopis v »Slovenskem Domu« z dne 10. marca, da P. Durjava kljub temu, da je šel tožiti, ni tako čist odšel. Kajti za štirikrat je vendarle potrjena Petrova izjava o cerkvi, »iz katere bomo magacin naredili«. To so priče kljub vsemu prijateljstvu izpovedale. Dve s pristavkom »če maše ne bo«. Toda vsak ve, koliko ta pristavek pomeni pri človeku, ki nikoli k maši ne gre, razen kadar iz formalnih ozirov mora, n. pr. če ima požarna bramba svoj praznik. Dokaza, da velja v očeh naših ljudi človek, ki ne hodi k nedeljski maši in ne prejema o Veliki noči sv. zakramentov, za brezverca, sodišče ni dopustilo. Istotako dokaza, da P. Durjava zagovarja razporoko, češ, razporoko more kdo zagovarjati tudi z etičnega in političnega stališča. Toda to bo težko držalo. Etično stališče, ki veri nasprotuje, je brezversko in politično tudi. Pri zadnjem je še to povdarjati, da kdor zagovarja razporoko s političnega stališča, ne napada verske resnice o edinosti in nerazveznosti zakona, ampak zlasti izrazito dogmo, da je zakon zakrament. Kajti ravno zato nima politična oblast z bistvom zakona ničesar opraviti, ampak samo katoliška cerkev. — Sodišče je tožbi P. Durjave ugodilo. Obsojen sem bil jaz na 50 kron in poravnavo stroškov. Prizivno sodišče še ni odločevalo. — Seveda misli »Slovenski Dom« zastoni, da bo škocjanski liberalizem so-

dišče rešilo. Začeli so liberalci s kamenjem, nadaljevali z zmerjanjem, končujo s tožbami, ampak kdor je odločen za pogin, pogine. »Slovenski Dom« sicer misli, da ima P. Durjava kot trgovec prav, ko pravi, da bo naredil iz cerkve magacin, ampak fara, v kateri vsak grič cerkev krasi, še ni tako daleč, da bi jo vodil P. Durjava in »Sloven. Dom«. — Anton Komlanec, kaplan. Škocjan pri Mokronogu, 11. marca 1911.

Od Trebnjega. Ker ni nikdar nobene glasu iz našega kraja, menijo nekateri, da pri nas spimo in dremljemo kot jazbec pozimi. Pa res samo s tem razložkom, da on spi samo pozimi, mi pa tudi poleti, namreč v društvenem oziru. Povsod, kamor se človek ozre, celo v najmanjših farah ter župnijah, imajo izobraževalna društva, Orle itd., pri nas se ne ganemo. Nasprotniki imajo društvo Sokol, ki napreduje, zakaj bi si tudi mi ne ustanovili svojih društev? Potrebno pa je izobraževalno društvo zlasti pri nas. Ako človek pogleda malo v nedeljo pred službo božjo ob desetih na takozvani »plac« pri cerkvi, stoje tam fantiči 15 do 17 let stari, pušijo smodke, kolnejo itd. Ko odzvoní, se začno razgovarjati kam bi šli, v cerkev ali pit, no, seveda se marsikateri raje odloči za poslednje. Zato bi bilo prav, če bi ustanovili pri nas kako društvo, zlasti za mladino. Bog daj, da bi se to kmalu zgodilo!

d. Iz Šmarjete. Veseli smo brali v »Zlati Dobie«, da je kranjska deželna vlada precej strogo omejila dovoljevanje koncesij gostilniških in žganjarskih. Pri nas pa občinski možje take koncesije kar ponujajo. Pri občinski seji dne 26. februarja pride Janko Karlovšek s predlogom, naj se neki vdovi gostilničarki, kateri je pa gostilna tako potrebna kakor peto kolo pri vozu, dovoli koncesija za točenje žganja. Da je pri nas za take predloge, kjer se gre za pijačo, takoj večina, se itak razume. A za nagrado za toliko skrb, ki jo ima Janko Karlovšek za ubogo vdovo, dovolili so mu še 10 kron mesečno za podpore za hlapca, ki mu služi že 16 let skoraj brezplačno. Tako rešuje Janko šmarješko občino neznosnih bremen, katere ji naklada neusmiljeni župnik, tako, da se ubogim občanom kar hrbti šibe pod koši, v katerih morajo nositi kamenje za novo cerkev. Tako nekako so ob zadnjih občinskih volitvah pisali naši »zavedni« (kadar jih vino in žganje ob zavednost pripravi) v tistem listu, kateremu pravijo pri nas »svinjski dom«. In vendar ni dozdaj občina za župnikove posle imela še nobenih bremen; tudi za popravila župnijskih poslopij ni občina v teku 17 let dala niti vinarja. In če se zdaj prezidava cerkev z prostovoljnimi darovi, dela župnik le zato, da bi občina pri davkih ne imela za cerkev nikakih bremen. Seveda, kakor povsod, vidijo tudi naši zavedni in modri liberalci bremena, kjerkoli kdo kaj da ali stori za cerkev, dasi bi bil Janko že sfrčal iz Šmarjete, da ni cerkve. Ali če

se »bali« pripravljajo, če se tako skrbijo za šnopsarije, da bi bilo ja več beračev, za katere bo morala občina na starost skrbeti, to niso bremena. Če se na balu pri Jankotu pleše in pije celo noč, denarja ni škoda, to ni razkošno, ampak če se da za cerkev, to pa je tako razkošno, kot da so v Šmarjeti sami milijonarji. Res hitro je pokazal Janko, kako misli občino rešiti vseh bremen. Zavedni občinski možje so Jankotovo skrb za občino tudi takoj spoznali, zato so se udeležili »bala«, ki ga je napravil seveda brez licence. Baje so se tudi posvetovali, kako spraviti Jankota na županski stolec, čeprav stane nekaj litrov, golažev in še kak petak, saj ob volitvah je Janko bogat. Tedaj pa srečna Šmarjeta. Veseli se! Rešena boš vseh bremen, vseh davkov, tudi kamenja za cerkev ne bo treba več v koših nositi — ostal ti bo samo še beraški koš, za kar znajo liberalci izvrstno poskrbeti, kakor so pokazali zadnji čas.

Iz Tomišlja. Pri nas imamo tudi par liberalcev, kateri sicer niso vredni te časti, da bi se »Domoljub« bavil z njimi, a ker napadajo v liberalnih časopisih naše može, moram vendar na to nekoliko odgovoriti. Ti ljudje verjamejo liberalnim časopisom bolj kot evangelijskim, zato pa rodi branje takih časopisov pri njih tako žalostne sadove. V neki bajti pri produ imajo glavno čitalnico. Mi bi svetovali mlademu in staremu gospodarju te bajte, da si raje denar, ki ga dajeta za take časopise, prihranita za starost, morebiti ga bosta krvavo potrebovala. Ali vesta, v kaki revščini je umrla prva žena in mati? Ti ljudje bi radi vse komandirali, župnika, krajni šolski svet, celo nad nadučitelja so se spravili, akoravno ni klerikalec. Našim možem so pisali anonimna pisma, v katerih jim žugajo s pobojem in požigom in mi tudi verjamemo, da so ti ljudje zmožni kaj takega storiti. V »Narodu« sicer taje, da bi oni to pisali, ker jih je zdaj sram takega žuganja, a mi lahko dokažemo, da so oni pisali ta pisma. Voditeljica naših liberalcev je naša učiteljica Marica Žgur in njen oče, ona dela bolj skrivaj liberalno politiko, a njen oče nima drugega dela, kakor da celi dan postopa po vasi, šnopsarijah, zabavlja nad vsem, samo k maši nima nikdar časa iti. Največ prepira sta napravila v naši župniji ta dva človeka, to je splošno mnenje ljudi. Ker je faliralo njeno pevsko društvo, s katerim je hotela konkurirati našemu izobraževalnemu in pevskemu društvu, hočejo zdaj ona in njeni pristaši ubraniti, da bi se cerkveni pevci v šoli ne učili petja. Mi pa povemo, da bo šla prej ona s svojim dičnim očetom iz šolskega stanovanja, katero je do zdaj imela zastoj v šoli, kakor cerkveni pevci. Skoro vsak teden je bolna in ne more učiti v šoli, a za politiko in prepir je vedno zdrava. Mi zahtevamo, da spolnuje svoje stanovske dolžnosti in da dasta s svojim očetom mir v župniji, zakaj naše potrpežljivosti je konec.

Notranjske novice

n Vrhnika. V nedeljo, dne 19. t. m. priredi »Bogomila« predstavo Silvin Sardenkove »Mater Dolorosa«, na kar še enkrat opozarjamo.

n Vipavska Marijina družba priredi 19. marca ob 4. uri popoldne prekrasno igro »Mater Dolorosa«, katero ponavlja 25. marca ob isti uri. Ker je igra času primerna, naj nihče ne zamudi lepe prilike. — Marijina družba v Vipavi.

n Iz reške doline. Gospodarsko društvo v Trnovem zopet ne dá miru nasprotnikom. Za danes namenoma nočemo nič pisati o društvu, ker bodo člani na občnem zboru izvedeli, da je hujskanje nasprotnikov neutemeljeno, priporočamo le članom, naj zaupajo odboru, ki bo storil vse, da se bo društvo dobro razvijalo naprej. Člani naj bodo pa le brez skrbi, ker ne bo treba nikomur prav nič plačevati, ker to se godi samo pri liberalnih zavodih! — »Slovenec« se prodaja v Trnovem v »Gospodarskem društvu«, kjer ga lahko tudi nečlani kupujejo, ker ga prodaja poslovodja na svoj račun. Dobi se tudi v Bistrici pri g. Starcu, po domače Čenarju.

n Postojna. Na razna izzivanja povem liberalcem sledeče: V vaših vrstah so tiste osebe, ki so našim somišljenikom pobijale šipe (dokaz zadnje državnozborske volitve). V vaših vrstah so tisti junaki, ki so na državni cesti kazali na razne viže svojo oliko (dokaz deželnozborske volitve). V vaših vrstah so tisti olikanci, ki na javnih prostorih napadajo naše Orle. Torej poklon vaši izobrazbi! Neko gospo, kateri bi se že zavoljo njene inteligence ne spodobilo ob vsaki priliki psovati Orlov, opozorimo, naj dotične zabavljiče opusti, ali jo pa imenujemo, kar ji gotovo ne bo ljubo. Liberalci, sedaj vas opozarjamo, da bodite previdni in pometajte pred svojim pragom, ali pa vas razkrinkamo tudi izza kulis. Zob za zob. — Zato pa dragi bratje Orli, le s podvojenim pogumom naprej! Na zdar! Anton Mekinda ml., podpredsednik Orlov.

n Iz Vipave. Živinorejska zadruga v Vipavi se je pričela lepo razvijati, kar kaže, da je nastalo za zadrugo večje zanimanje med vipavskimi gospodarji. Odbor vrši v polni meri svoje dolžnosti ter skrbi vsestransko za napredek in izboljšanje naše živinoreje. Kupil je krasnega bika čistokrvne simodolske pasme, ki je v oskrbi pri g. I. Korenu v Dupljah. Namerava pa kupiti še dva čistokrvna bika, od katerih bi se enega oddalo na planino Orlovše, kjer se bo čez poletje paslo 60—80 glav mlade goveje živine. To planino je prevzela zadruga v najem za dobo pet let. Na pašni bo dobivala vsaka žival redno ob določenem času orehovit tropin kot močno

krmilo. Hlev se je prenovil in planina na štirih krajih z zadostno pitno vodo preskrbela. Za poletno pašno dobo se išče večjega in pridnega pastirja, ki bi pasel na omenjeni planini. Zglasiti se je v pisarni Hranilnice in posojilnice v Vipavi. Plača po dogovoru. — Zadruga bo v svojem področju ustanovila težko pričakovano živinsko zavarovalnico za govejo živino. Pripravljalni odbor je že sestavljen in pravila pripravljena, ki se bodo v kratkem času predložila v potrjenje.

Hrenovice. Predpustnica našega izobraževalnega društva se je obnesla prav dobro. Nastop društvenikov je bil kot prvi hvalevreden. Udeležencev je bilo toliko, da marsikdo ni mogel zraven, četudi je dokaj prostora v župnišću. Zahvala gre pred vsem naši gđč. učiteljici, ki je v tako kratkem času izurila pevske zборе. Tudi tamburaški zbor je pokazal, da bo šlo, če ostanejo fantje vneti in zvesti društvu. Deklamacije kakor tudi komičen prizor so vzbudile v udeležencih veliko zanimanja pa tudi smeha. Postojnski tamburaški zbor pa nas je zabaval med točkami. Veliko smeha je vzbujal »Kmet«, ki je tudi licitacijo kokoši tako dobro vodil, da je šla za okrog 22 K. Ta nastop pa naj podžge vse člane k še marljivejšemu delu, ne pa k kakemu pogubnemu ponosu. — Hvala tudi vsem, ki so darovali okrog 165 raznih dobitkov za srečolov.

Iz raznih krajev

Hrušica pri Podgradu. K. s. izobraževalno društvo se je predpustom zopet nekaj prebudilo. Priredilo je veselico s tamburanjem, igro in petjem. Igra »Tri sestre« je nad vse krasno uspela. Vse igralke in igralci so najboljše rešili svoje vloge. Ta igra je pokazala, da so naši fantje in dekleta zmožni nastopiti tudi s težjimi vlogami. — Pa tudi žalostno vest moramo poročati. Umrl je vzoren član izobraževalnega društva, Josip Ceglar, v najlepšem cvetju mladosti, star 25 let. Bil je blag, miren mladenič in pri vseh, ki so ga poznali, jako priljubljen. Kako priljubljen je bil, pokazal je njegov pogreb. Lahko rečemo, da v Hrušici dosedaj noben mladenič ni imel tako krasnega pogreba. Fantje tovariši zapeli so pred domačo hišo in na pokopališču dve kitici žalostinke »Blagor mu...« Preč. monsignor Rogač napravil je pokojnemu ginljiv nagroben govor. In ko so položili ostanke pokojnega v grob, porosilo se je marsikateremu oko. To je zadosten ukaz udane ljubezni do pokojnega. Žaluoči rodbini naše iskreno sožalje. — Mlekarna je imela preteklo leto 552.946 K 48 vin. prometa. Čisti dobiček znaša 2954 K 60 vin. in rezervni fond je narasel na 10.980 K 43 vin. Članov šteje dosedaj

409; torej so samo še tri mlekarke zadruge na celnem slovanskem jugu, ki prekašajo po številu udov našo mlekarstvo.

Iz Hamborna na Porenskem. V noči od 26. do 27. svečana t. l. je v Gospodu zaspal naš blagi prijatelj Janez Pišek. Rajnki je bil prav vzgleden mladenič v 21. letu. Bil je ud slovenskega katoliškega društva sv. Barbare in ud igralnega odseka »Slavček«. Da je bil pri ljudeh zelo priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Mnogo vencev so prinesli na njegovo gomilo. Naj v miru počiva!

Hamborn ob Renu. Nedeljo, 19. februarja, je tukajšnje društvo sv. Barbare priredilo predpustno veselico. Vkljub slabemu vremenu je bila velika dvorana katoliškega društvenega doma lepo napolnjena. Novi igralni odsek se je dobro izkazal. Četudi so se igralci prvokrat sami učili brez predsednikove pomoči, so vendar spretno predstavljali precej veliko in težko igro »Fernando, strah Asturije«. Krasne obleke smo si izposodili iz Duisburga. Mešani zbor je pel »O dom preljubi, kje si ti!« in »Rožmarin«. Potem smo imeli tombolo prav predpustno; marsikateri dobitki so pa tudi prav dobro déli želecu. Počastili so nas z obiskom vlč. gosp. komornik dr. Laakmann in dva kaplana. Gospod župnik je imel govor in nas vzpodbudil, da naj živimo tudi na tujem prav krščansko po vzgledu svete Družine; dal je tudi lep petak naši blagajni. Skratka, prav zadovoljni smo z letošnjo predpustno prireditvijo.

Dobre knjige

Ljudski oder. Tako je ime zbirki, ki jo je začela izdajati »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani in katere prvi zvezek prinaša narodno igro v petih dejanjih »Domen«, ki jo je po istoimenski lepi povesti Josipa Jurčiča priredil Ivo Česnik.

Zelo srečna je bila misel Jurčičevega »Domna« dramatizirati in tako vsposobiti za naše ljudske odre. Igra je v resnici narodna s krepkimi pristnimi kmečkimi značaji, domačim in časih izvirno dovtipnim jezikom, dejanje se tudi plete velezanimivo, tako da si bo ta ljudska igra gotovo namah vse naše odre osvojila in postala ena izmed najbolj priljubljenih.

Cena izvodu je 80 vin. in se dobiva v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Slovita povest v slovenskem prevodu. Ravno kar je izšla zgodovinska povest »Valerija ali zmagoslavni izhod iz Katakomb«. Povest, katero je spisal priznani poznavatelj rimske zgodovine monsignor Ant. de Waal, je zajeta iz one smrti in muke prezirajoče dobe krščanstva, iz katere so izšle najlepše povesti svetovnega slovstva. Po-

vest, katere se vrši za časa vladanja rimskih cesarjev Maksencija in Konstantina Velikega, nam prekrasno slika zmagoslavni boj procvitajočega krščanstva proti propalemu paganstvu in je gotovo ena najlepših povesti iz prve dobe krščanstva, katero smemo staviti v isto vrsto s »Quo vadis«, »Dekle z biseri« in drugimi povestmi, ki so si v poletu osvojile cel svet. Pisatelj monsignor Anton de Waal je znan širom sveta kot eden najboljših poznavalcev stare rimske zgodovine in izpod njegovega peresa izvirajo najboljši spisi o Rimu in njegovih znamenitostih, kar jih imamo. — Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« in stane s poštnino vred 1 K 50 vin.

Nezamudite narediti
poskus*2

NOVO
voljno jedilno mastjo

Ceres

Ona je enostavno najpopolnejša
kar se jedilne masti izdeluje in
prekosi gotovo največja pričako-
vanja.

Za kratek čas

V dvomu. »Gospodar pravi, da sem lenuh, žena trdi, da sem pijanec, oštir, da sem pretepač, in jaz mislim, da sem dober človek. Rad bi vedel, kdo ima prav!«

Zapuščina. A. »Ali veš, da je naš tajnik, ki je nedavno umrl, vse zapustil mestni uložnici?« — B. »Kaj pa je zapustil?« — A. »Sedem otrok!«

Kratek zagovor. Blagajnik neke banke je poneveril deset tisoč in pobegnil. Toda kmalu ga dobe in izroče sodniji. Njegov zagovornik zahteva kratkoma, naj ga oproste, češ, da je bil takrat zmešan. — »Kako morete to dokazati gosp. doktor?« vpraša predsednik. — Zagovornik: »Prav lahko! On je pobegnil s kamniškim vlakom (ki najbolj počasi vozi)!«

Dokaz. Sodnik: »Vi ste toženi, da ste sosedu kokoš ukradli. Kako se pišete?« — Zatoženec: »Lesjak.« — Sodnik: »No, s tem je vse dokazano!«

Uganke ali zastavice.

Zastavica s številkami.

1 2 3 4 5 to si ti sam.
2 3 4 pomeni smrt za divjačino.
3 2 pijača.
4 5 2 na morju vidiš.
5 2 3 5 drevo.
6 5 1 2 3 4 spremlja vsako pismo (dopis).

Ako namesto števil postavijo črke, dobiš besede, katerih začetne črke tvorjajo zopet prvo besedo 1 2 3 4 5 6.

Združeni rogati zastavici.

c	e	e	e	e						
e	e	k	k	k						
m	o	o	o	o						
o	o	p	r	r						
s	s	t	t	v						

Pomen besed:

- I. 1. tekoča voda. II. 1. posoda.
2. plodina. 2. rastlinski plod.
3. urno gibanje. 3. veznik.
4. del voza. 4. glagol.
5. soglasnik. 5. soglasnik.

Aritmogril.

1	2	3	4	5	6	1
4	8	9	10	11	6	12
13	8	2	14	6	9	8
4	10	14	8	12	6	12
1	2	10	12	9	6	15
5	8	7	6	16	3	7
9	10	5	12	6	4	8

Številke tako nadomesti z določnimi črkami, da srednja vodoravna in srednja navpična črta napovesta ime slovečega slovanskega generala. Ostale vodoravne črte pa pomenijo:

1. moško ime.
2. slovenski pisatelj.
3. žensko ime.
5. priprava za svečavo.
6. mesto na Slovenskem.
7. država.

Rešitev zastavic.

Rešitev zastavice I:
Beseda ni konj.

Rešitev zastavice II:
Sloga — log — gol.

Rešitev zastavice III:
Vag (reka), vaga.

Rešitev številke zastavice:
Magenta, agent, magnet.

Mnenje gospoda dr. A. N. Papasoglou, vodje sifilitične klinike bolnišnice »Hamidie«.

Solon.

Gospod J. Serravallo!

Trst.

Zelo me veseli, da Vam morem čestitati na Vašem **Serravallovem Kina-vinu z železom**, ki mi je dalo vedno dobrih uspehov pri malokrvnosti in rekonvalescenci. Pripisujem ga navadno vedno.

Solon, 1. junija 1909.

Dr. Papasoglou.

Skrivalnica.

Kje vendar toliko časa hodi?

Prvi zobčki

bodo hitro prodrli, brez vsakega krčja ali med časom dobivanja zob tako pogosto nastopajočih težkoč v prebavi, ako se da otrokom Scott-ova emulzija. Ona prepreči noči brez spanja, zobčki rastejo močni, ravni in zdravi. 34 letni dober sloves je porok za to trditve. To je brez dvoma, da bo tudi Vaše dele 3114

Scott-ova emulzija

ne samo rado zavživalo, ampak tudi zelo lahko prebavilo, tudi tedaj, ako bi mu mleko povzročalo težave,

Prisla je s to znamenko — ribičem — kot garanci skrim znakov SCOTT-ovega ravnanja!

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

Zdravje in razkuževanje. Tako je naslov zanimive knjige, sestavljene od najbolj slovečega zdravnika, ki se pošlje na zahtevo zaštonj in franko. Pišite mi: **A. C. Hubmann, Dunaj XX., Petraschgasse 4.**

Neverjetno se zdi

in vendar je resnično, da trpe tisoči naših bližnjih na začasnem ali trajnem zastaranem zaprtju in vendar uporabljajo proti temu ostudna, češče boleznij vzbujajoča in popolnoma ničvredna sredstva, mesto da bi se oklenili zdravniško priporočenega „**Laxigen-a**“, ki se zbok svojega osvežujočega, blagodejnega okusa in svojega vedno zanesljivega milega učinka po vsej pravici sme označiti kot ideal vseh odvajalnih sredstev nove dobe. Izvirne škatljice iz pločevine z 20 tabletami se dobivajo po K 1'30 v vseh lekarnah, sicer pa pri glavni zalogi **C. Brady, lekarna pri kralju ogrskem, na Dunaju I., Fleischmarkt vogal Rothenthurmstrasse.** 2540

Kašelj, katar, influenco

in pljučne bolezni odstranjujejo zdravnik uspešno s Sirolin, Roche, najboljšim versivom proti tuberkulozi. Sirolin, Roche vzbuja slast in se lahko vživa in bi moral biti pri prehladu v vsakem gospodinjstvu pri rokah. V lekarni naj se izrecno zableva

Sirolin „Roche“.

Pralni ekstrakt „Ženska hvala“

za namakanje perila.

Najpopolnejše nadomestilo za beljenje perila.

Najboljši in najzanesljivejši pralni prašek.

Pralni prašek je zaupljiv predmet. Ako hočete Vaše drago perilo obvarovati škode, tedaj se čuvajte pred ponaredbami!

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nikakih bolečin in tiščanja v želodcu, odkar rabimo Feller-jeve odvajalne Rhabar-lodec. 6 škatljic franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa trg 16 (Hrvatsko).

H. Suttner, Ljubljana, Mestni trg; podružnica na Sv. Petra cesti v bivšem lokalu trg. A. Šarc, urar, prva največja domača eksportna trdka ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici. Briljanti, uhani, prstani, zapestnice, zlate in srebrne verižice za ženske in moške, jedilno orodje, palice v največji izheri in po najnižjih cenah. Več v oglasu.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 8. marca: 11, 84, 42, 81, 52.
Linc, 11. marca: 46, 20, 1, 2, 84.
Trst, 11. marca: 18, 84, 33, 8, 47.

Tržne cene Gospodarske Zveze

za 100 kg. Ljubljana

V Ljubljani, dne 14. marca 1911.

Deželni pridelki:	Cena		Živila, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	23	80	Živa vaga:		
Rž	18	60	Goveda pitana ..	84	—
Ajda	19	30	Teletna težka ..	115	—
Ječmen	18	2	Teletna mala ..	107	—
Oves	19	40	Prasici	120	—
Proso belo	19	30	Koštuni	166	—
Proso rumeno ..	17	60			
Koruzna stara ..	16	80	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova ..	14	50			
Leča	25	80	Maslo kuhano ..	280	—
Grah	26	—	od K 200— do ..	280	—
Laneno seme ..	44	40	Maslo surovo od ..	280	—
Grašica	23	70	K 200— do ..	280	—
Domača detelja ..	128	—	Slanina sveža ..	62	—
Gorenjska repa ..	100	—	(speh)	172	—
Fizol Rencian ..	28	30	Slanina preka-	178	—
Fizol Prepelčar ..	30	—	jena	97	—
Fizol Mandolov ..	27	—	Mast svinjska ..	8	—
Čebula	16	80	Loj	2	—
Krompir	8	30	Jajca 100 kom ..	8	—
Zelje veže	—	—	Pišanci	80	—
Zelje kislo brez ..	12	—	Golobi	3	60
soda	—	—	Raca	6	60
Repa sveža	—	—	Gos	—	—
Repa kisla brez ..	10	—			
soda	17	—	Kolonijalno blago		
Brinje	12	—	na debelo ..		
Kumna	56	—	Riž Rangon od ..	38	—
Orchi	—	—	K 25— do ..	296	—
Gobe suhe	—	—	K 25— do ..	28	60
Jezice	—	—	Sladkor	28	50
Zelod	—	—	Petroleji	—	—
Smrekovi storži ..	—	—			
Seno	4	20			
Slama	3	10			
Stelja	—	—			

Očetje! Matere! Delavna dekleta!

Najugodnejša prilika za pridobitev precejšnje ženitne opreme v gotovini do višine 2000 K nudi „Mädchenhorst“. Najmanjša vplačila. 6 K vpisnina, 1 K mesečni prispevek. Natančnejša pojasnila Mädchenhorst. Prva splošna humanitarna družba za opreme nevest. Dunaj I., Singerstrasse 18, II. Predsednik: Rudolf grof pl. Mels - Colloredo, pripor San Martina di Castrozza ltd., ltd. Vodstvo društva: Alfred Winzer, ravnatelj. 765

Starši!

Najboljše oskrbovanje za prihodnost Vašega sina vam nudi „DOPPELADLER“. Najmanjša vplačila. Mesečni prispevek 1 K. Znesek za preskrbo do 2000 K že po petletnem zadružnem članstvu. Izplačilo: V slučaju po dovršeni vojaški dolžnosti, ali ako ni bil potrjen, pri vstopu v polnoletnost. Natančna pojasnila daje: „DOPPELADLER“. Splošno dobrodelno društvo za mlade moške, ki so se podvrženi vojaški dolžnosti in za polnoletne. Dunaj I., Singerstrasse 18, II. 765
Predsedstvo: Predsednik: Henrik grof pl. Hensenstamm-Heisenstein baron pl. Starhemberg, c. in kr. komornik, in kr. major, itd, itd. - Podpredsednik: Rudolf grof pl. Mels-Colloredo, pripor San Martina di Castrozza ltd., ltd. - Vodstvo društva: Alfred Winzer, ravnatelj.

= TA OGLAS =

je koristen za vsacega izobraženega človeka in tudi Vi morate vedeti ako vam je mar zdravje vašega telesa, da je potreba v vaši hiši zanesljivega razkuževalnega sredstva. Bolezni (vratica, tifus, kolera, koze, ospice itd.), poškodbe, nalezljive bolezni, opekline se večkrat pojavijo; za razkuževanje ob bolniški postelji za antiseptične obveze ran, oteklin, za poskropljenje za dame in za odvrnitev nalezljivosti, za stalno vporabo pri vsakem načinu razkuževanja in za odpravo slabega duha, je najbolj pripravno znanstveno mnogokrat preizkušeno in po celem svetu znano, kot najboljšo razkuževalno sredstvo sedanosti priznano

LYSOFORM

ker hitro in zanesljivo učinkuje, in ga skoraj vsak lahko rabi brez škode, prijetno aromatiško diši, kože ne draži (kakor druga razkuževalna sredstva) in ker je tudi zelo poceni, je mnogi zdravnik priporočajo in je v vsakem gospodinjstvu vedno v rabi. V izvirnih steklenicah (zeleno steklo) z vporabnim navodilom, se dobi za 80 vin. steklenica po 100 gramov v vseh lekarnah in drogerijah monarhije. Napravite poskus! Pomnite, da odstrani Lysiform hitro in gotovo neprijeten duh in pot!

NOVO! Izborno ustno razkuževalno sredstvo za vsakdanjo nego ust in zob je aromatiška poprova meta-Lysiform in fino dišeča

v steklenicah po K 1-60. Ohranjuje zobe, da ustni duplini prijeten okus in odstrani hitro in zanesljivo neprijeten duh iz ust.

Podučljive, od najbolj slovečega zdravnika sestavljene brošure o »Zdravju in razkuževanju« dobite pri kemiku Hubmann Dunaj XX., Petraschgasse 4, znanstveni referent izdelka Lysiform, takoj zastoj in franko, ako želite po nje. 457

Gg. zdravnikom vzorec in literatura vsak čas zastoj in franko.

AGENTI

v vseh krajih monarhije dobe visok zaslužek s prodajo izdelkov iz lesa, izdelovalnice lesenih zastir in zatvornic

Hollmann & Merkel
Brunov 67, Češko.
Krasne novosti vезenih in tikanih zastir. 820

Čudezna cvetka.

Coruntem iz Vzhodne Indije, je velezanimiva. Raste in cvete brez zemlje in vode, postavljeni jo i. treba le v toplo sobo in v kratkem času požene do 1 metra visok cvet izredne krasote. Vsak ljubitelj cvetov bo očar.

ran. Spomladaj presajena na prosto, cvete vnovič v drugo leto. Poslila se le v novembra do aprila. 1 velika čebulica franko, če se pošlje K 1-20, po povzetju 45 vinarjev dražje.

K. Scholz,
Gaisrau 25. (Vorarlbersko).

Gotova eksistenca

z 25 M. zaslužite lahko mesečno 3-600 M. Natančnejše Postfach 150, Eiberfeld.

Saško kr. Technikum Pannichen. Stroji in elektroelektr. / n. z. teh. posl. Auto, polet. lah. Gr. mostov. Prg. z.

Lepostovni mesečnik

„Dom in Svet“

stane za celo leto K 10— Naruča se v Ljubljani.

Sprejme krepak deček pri 14 letih se takoj v učenje v trgovino z mešanim blagom s primerno šolsko izobrazbo pod ugodnimi pogoji pri Ivanu Levsteku v Sodražici pri Ribnici. 828

Vajenca

sprejme tudi cvetlični salon Pod Trančo. — Ravnatelj se vrtnarski pomočnik

Tamburice

bi se kupile po ugodni ceni. Kdor bi jih imel, naj naznani ceno in drugo K. s. izobr. društvu v Šmartnem pri Liti. 826

Ivan Skufca, Draga št. 10 pri Višnjigori ima na prodaj

2 posestvi

Prvo posestvo z vsemi gospodarskimi poslopji obsega 25 orolov in se redi na njem lahko 10 glav goveje živine. Domačija je v ravnini. Cena 14.000 kron. — Drugo posestvo z gospodarskim poslopjem vred v lepi ravnini, stane 5000 kron in se redi na njem lahko petero živine. Vse druge podrobnosti pri lastniku. 556 3

830 Opr. št. P. 58/10

16

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Novem mestu je po prošnji lastnika ndl. Franceta Bobnar-ja na prodaj po javni dražbi zemljišče vlož. št. 28 k. o. Kandija s kovačnico, za katero se je ustanovila izključna cena na 7000 K.

Dražba se bo vršila dne 22. marca 1911 dopoldne ob 10. uri v sobi št. 3.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je v delnem znesku 1000 K po preteku 14 dni, daljni delni znesek 1000 K v treh mesecih po odobritvi in ostanek z 5%, obrestmi v enem letu v sodno shrambo založiti.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri tukašnjem sodišču.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo odd. I

dne 16. februarja 1911.

Na prodaj je 2 minuti od Ljubljane oddaljena
prifil. hiša v lepem kraju pri glavni
cesti. Cena 11.000 K.
Več izve se: Novi Vodmat 61. 692

Žene in dekleta

kadar bodete kupovale
blago za lepe obleke, rute,
kakor tudi drugo blago
oglasite se zagotovo kadar pridete
v Ljubljano v gvantni trgovini

R. MIKLAUC

Stritarjeve (Spitalske) ulice 5
594 tam najdete
zelo veliko izber blaga vsake vrste,
poštene ugodne cene ter prijazno in
zanesljivo dobro postrežbo.

Poziv!

se ji je zglasiti.

Neka branjevka iz Ljubljane, po
imenu Mica, je pred več leti po-
sodila neki prijateljici v ljubljanski
okolici večjo vsoto denarja. Prosi se
sedaj, naj se zglasí. Sama že ve, kje
694

„Jajag“ sesalke za gnojnico

iz kovanega železa. V
izgotovljenem stanju po-
cinjene v ognju. Avto-
geno zvarjene. Nikakega
rjavenja. Se ne zlomi.
Velika stalnost in lažje
ter priročneje kot enake
sesalke. Največja dela-
zmožnost: dviga v treh
minutah 900—1200 litrov

J. A. John, akcij. dr., Dunaj IV.,
230 Frankenberggasse 4/144. 12

1911 Modni cefiri 1911

laneni in bombažni karnalst, jaleti, rjabe, damasti, bri-
sače, rabel za poletno sezono, batisti, atiasi, dijen, svilo,
višnjeva tkanina, blago za damsko in moške obleke ku-
pite najceneje pri izdelovalcu
Jaroslav Marek, tkalnica in razpošiljalnica v
Bistri št. 45 pri Novem mestu ob M. Črku.
Vzorci se pošiljajo zaston in poštnine prosto. Dopolnje
se slovensko.
V enem letu nad 300 priznalic iz Slovenije. 619

Jaz Ana Csillag!

s svojimi 185 cm dolgini
orja kraljice letejske
lasmi, ki sem jih dobila
po 14 mesečni rabi po-
made, ki sem jo iznašla
sema. To je edino sredstvo
proti izpadanju las, za
njih rast in negovanje,
za očistev lasišče, pri
moših vrepko pospešuje
rast: brade in če po kvasi
dobi dan lasem in bradi
naravni blesk in polnost
in jih varuje pred prezgod-
nim osivljenjem do naj-
višje starosti.
Lonček stena: 2 K. 4 K.
6 in 10 K. Po pošti se po-
šilja vsak dan posvatu spošt-
nim povzetjem ali denar
naprej iz tvornice.

Ana Csillag

Dunaj I., Kohlmarkt 11.

kamor je naslavljal vsa no-
ročila 3811

Zahtevajte zastoni

In franko moj
veliki ilustriran
cenik z nad 8000
podobami ur,
zlatnine, srebrni-
ne, godal, jekle-
nega, usnjatega
in manufakturn.
blaga, orožja itd.

Prva tovarna
ur v Brúxu št. 1365 (Češko)

JAN KONRAD

e. in kr. dvorni zatočnik.

Prava švicarska nik ank - rem.
ura, sistem Roskopf K 5—, 3
komadi K 14, Registr. Adler-
Roskopf nik ank-rem. ura 7 K.
Prava srebrna rem ura K 8 40.
Nikak riziko! Zamena dovoljena
ali denar nazaj.

Sukno

In hladno za moške
obleke dobite najce-
neje iz lagoravsko
raznolajalica
R. Stermeck v Celju
Vzorci zastoni.

Bliža se čas

za nakup lepega blaga, vsled tega
zglasite se v gvantni trgovini
== „Pri Škofu“ ==
v Ljubljani, Pogačarjev (Sadni) trg
kjer Vam je velika izber po znano
nizkih cenah na razpolago. 595

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Semenska trgovina

odlikovana in edina na Kranjskem stro-
kovno urejena, na debelo in na drobno.

Naznanjam častitenu občinstvu, da je ilustrirani
cenik že 37. leto izšel in se dobi brezplačno. Največja
zaloga mnogovrstnega poljskega, zelenjadnega in
cvetličnega semena, vsa preizkušena in zajamčena,
pristna in dobro kaljiva, kakor tudi mnogovrstne
cvetlice tveče in palmé v loncih. Izdelujejo se tudi
sveži kot suhi venci in šopki po znatno nižjih cenah
in razni drugi predmeti. Spoštovanjem se priporoča

Al. Korsika

Ljubljana, Bleiweisova
cesta 1, ali Vrtača 1.

Priznana najboljša posteljno perje

ceno: 5 kg sivega skubličenega K 9.60, 12—, belega puhastega K 18—, 24—, finega snežno-belega K 30—, 36—.

Svetovnoznani Special. biser

post. zav. 5 kg K 50— vpekan v 1000 družinah.

legotvijene postelje

brez konkurence, izbor go biago v različ. merah, bogato napolnjene, blazine 60+80 cm K 3.50, 4.50, 5—, Pernice 120+190 cm K 10—, 15—, 18— in 21—.

Izdeluje se tudi v vsaki poljubni meri! Rečna razpošiljalnica, najbolj priporočljiva. Razpoš. pod jamstvo franko in carine prosto proti povzet. zamega dovoljena.

H. Schürmayer, Taus 248
2782 (Češko). 26
Ceniki in vzorci zastoni in franko.

Najboljša ura sedanjosti
in po najnižji ceni. **Srebrna ura od K 7— naprej.**

Naročite le pri moji domači trgovki ker boste tu res ceno in dobro postreženi.

Fr. Čuden v Ljubljani,
samo nasproti Frančiškanske cerkve

Ceniki s koledarjem tudi po pošti zastoni.

Tudi najboljši in najcenejši šivalni stroji so v zalogi.

Ne več na Mastnem trgu,
samo nasproti
Frančiškanske cerkve

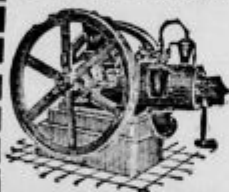

3149

CLIMAX motori na petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX, 6.
Heiligenhofstrasse, 83/1e.

Zelodčne kapljice lekarnarja C. Brady, prej **Marijacejske** kapljice imenovane, s sliko **Marijacejske Matere Božje** kot varstveno znamko

so najboljše, nad 30 let preiskušeno sredstvo proti motenju v prebavi vseh vrst, gorečici, zaprtju, glavobolu in težkočam v želodcu, tvoritvi želodčne kisline itd. Varu e naj se pred podobn glasečimi ponarejanji i. pazi naj se na zraven stoječo varstveno znamko s podpisom:

C. Brady

3268

Dobi se v lekarnah. — Razpošilja na deželo lekarnar C. Brady, Dunaj I., Fleischmarkt 2882. Stiklenca za K 5—, 3 dvojne stiklenice za K 4.50 franko

10.000 kron nagrade
globloračemo in plešastim.

Pristni danski „Mos-balzam“ je provzročil, da je zrasla brada in lasje tekom 8 dni. Mladi in stari, gospodje in gospe uporabljajo „Mos-balzam“, da jim raste orada, obrvi in lasje, ker je učeni, dočez da je „Mos-balzam“ edino sredstvo moderne znanosti, katero tekom 8—14 dni vsled vplivanja na brbončice provzroči, da prično lasje takoj rasti. Nekeje vost je zajamčena.

— **10.000 kron v gotovini** —
plačamo goiobračca ali plešastima ali imajočemu redko lasovje, ki a brezuspešno uporabljal „Mos-balzam“ šest tednov. Naša trdka je edina, ki da tako jamstvo. Zdravniški opisi in priporočila. Svarimo najno pred ponarejanji. — Poizkus z Vašim „Mos-balzamom“ se je obnesel. Tekom 8 dn se je že pokazala rast las, in v zvezi tem, da so bili svetli in mehki, so bili dovolj trdni. Tekom tednov se je razvila naravna bta orade in sedaj je bil viden učinek Vašega balz. I. C. dr. Twerg. [Dunaj]. — Podpis, priporočam uporabo pristn. neprekosljiv. danskega „Mos-balz.“ vsakomur, kdor želi, da mu rastejo novi lasje. Izpadali so mi lasje, da so nastala gola mesta: po 3 tedne uporabi „Mos-balz.“ so pričeli lasje rasti, postajali so gosti in težki. Gospd. M. C. Andersen, Ny. Vestergade 5, Kodaň. — **1 zavoj „Mos“ velja 10 K.** — Diskr. pošiljanje proti preplači ali povzeta. Naroča se pri največji spec. trgovini na svetu: 1000 1-1

Mos-Magasinet, Copenhagen 470. Dänemark,

(Dopisnice frankirati z 10 vin. zastkami, pisma s 25 vin.)

H. SUTTNER

Največja zaloga zlatnine in srebrnine.
Ljubljana, Mestni trg in Sv. Petra cesta.
Lastna tovarna ur v Švici.

Zahtevajte novi cenik

kateri je raono sedaj izšel

464

zastoni in poštnine prosto.

Tovarniška znamka

IKO

Tovarniška znamka

IKO